

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Γεωργία και συνοχή: επισκόπηση των δαπανών της ΕΕ κατά την περίοδο 2007-2013

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

ISBN 978-92-872-1206-1
doi: 10.2865/88241

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

**Γεωργία και συνοχή: επισκόπηση
των δαπανών της ΕΕ κατά την
περίοδο 2007-2013**

Σημεία

- 05 **Σύνοψη**
- 07 **Εισαγωγή**
- 08 **Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013**
- 08 Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2007-2013 ήταν το μεγαλύτερο που έχει συμφωνηθεί ποτέ για τις δαπάνες της ΕΕ
- 09 Η συνοχή και η γεωργία υπήρξαν οι βασικοί τομείς δαπανών
- 10 Στο τέλος του 2013 δεν είχαν ακόμη πραγματοποιηθεί πληρωμές για περισσότερο από το ένα τρίτο των αναλήψεων υποχρεώσεων για την περίοδο 2007-2013
- 13 Πίεση για δαπάνη των κονδυλίων
- 16 **Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013**
- 16 Τα εκτιμώμενα ποσοστά σφάλματος στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013
- 17 Γεωργία: τα σφάλματα που περιέχει ο πίνακας σφαλμάτων στον τομέα της γεωργίας αφορούν στην πλειονότητά τους μη επιλέξιμες εκτάσεις γης και μη επιλέξιμους γεωργούς
- 19 Συνοχή: οι παραβιάσεις των κανόνων σύναψης δημόσιων συμβάσεων ήταν η σημαντικότερη αιτία σφάλματος
- 20 Η Επιτροπή παρέχει δύο πηγές πληροφοριών σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή των ζητημάτων που έχει εντοπίσει
- 22 Οι ελεγκτικές εργασίες του Συνεδρίου αντικατοπτρίζουν τον όγκο των δαπανών επιμερισμένης διαχείρισης της ΕΕ στα κράτη μέλη.
- 23 Διατίθεται καλύτερη πληροφόρηση για τα έντεκα κράτη μέλη στα οποία αντιστοιχεί ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % των δαπανών επιμερισμένης διαχείρισης
- 24 Το γεγονός ότι το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα τόσο συχνά είναι ενδεικτικό της πολυπλοκότητας των κανόνων επιλεξιμότητας και των συστημάτων διαχείρισης για τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ

- 26 **Αξιολόγηση του εποπτικού ρόλου της Επιτροπής**
- 26 Το πολύπλοκο πλαίσιο ελέγχου για τις δαπάνες επιμερισμένης διαχείρισης της ΕΕ
- 27 Ο ρόλος των «δημοσιονομικών διορθώσεων»
- 28 Το επίπεδο σφάλματος που ανέφερε το Συνέδριο το 2013 θα ήταν υψηλότερο κατά 1,6 % εάν δεν είχε λάβει υπόψη τα διορθωτικά μέτρα
- 29 Η αξιολόγηση της Επιτροπής βασίζεται κατ' αρχάς στα στοιχεία των κρατών μελών
- 32 Εποπτεία των γεωργικών δαπανών από την Επιτροπή
- 32 Οι εργασίες της Επιτροπής έχουν βελτιωθεί κατά τα τελευταία τρία έτη
- 33 Τα κράτη μέλη διενεργούν τους βασικούς ελέγχους και επιθεωρήσεις
- 34 Εποπτεία των δαπανών συνοχής από την Επιτροπή
- 35 Η Επιτροπή έχει βελτιώσει σταδιακά την προσέγγισή της
- 36 Υπάρχει κίνδυνος η Επιτροπή να υποτιμά το εναπομένον ποσοστό σφάλματος στις δαπάνες συνοχής
- 37 Σύνοψη των βασικών κινδύνων και αδυναμιών που διαπιστώθηκαν
- 37 Οι κίνδυνοι στον τομέα της γεωργίας αφορούν τις εκτάσεις γης, τα ζώα και τους γεωργούς
- 37 Ο τομέας της αγροτικής ανάπτυξης ενέχει ιδιαίτερο κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος
- 38 Οι κίνδυνοι στον τομέα της συνοχής εξακολουθούν να σχετίζονται ως επί το πλείστον με αδυναμίες ως προς τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων
- 39 **Προοπτικές: δαπάνες της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2014-2020**
- 39 Σημαντικός επανασχεδιασμός των γεωργικών επιδοτήσεων
- 40 Συνοχή: απλούστευση της υλοποίησης της πολιτικής αλλά λιγότερες αλλαγές στους κανόνες επιλεξιμότητας
- 40 Συμβάλλουν οι αλλαγές στους αντίστοιχους ρόλους, στις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων της Επιτροπής και των εθνικών αρχών στην καλύτερη πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τα επίπεδα παρατυπιών;
- 41 Βάση για την παροχή καλύτερων πληροφοριών σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα στον τομέα της γεωργίας
- 41 Ισχυρότερο ετήσιο πλαίσιο για τους μηχανισμούς λογοδοσίας στον τομέα της συνοχής
- 42 Επιπτώσεις των εξελίξεων στη διαδικασία λογοδοσίας και τον ρόλο του Συνεδρίου: η πρόκληση που αντιπροσωπεύει ο έλεγχος της αξιοπιστίας των διαβιβαζομένων από την Επιτροπή και τις εθνικές αρχές πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τους ελέγχους

43	Βασικά συμπεράσματα
44	Παράρτημα
44	Παράρτημα 1: Αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές για τους τομείς 1β (συνοχή) και 2 (γεωργία) ανά κράτος μέλος
45	Παράρτημα 2: Συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τη δειγματοληψία ελέγχου για τους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013
46	Παράρτημα 3: Συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τη δειγματοληψία ελέγχου για τον τομέα της γεωργίας για την περίοδο 2009-2013
47	Παράρτημα 4: Συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τη δειγματοληψία ελέγχου για τον τομέα της συνοχής για την περίοδο 2009-2013
48	Παράρτημα 5: Εποπτεία της Επιτροπής στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2007-2013
50	Συντομογραφίες
51	Σημειώσεις

I

Στο παρόν έγγραφο παρουσιάζεται επισκόπηση των δαπανών της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας¹ και της συνοχής που υπόκειντο σε επιμερισμένη διαχείριση² κατά το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2007-2013. Το έγγραφο έχει ως στόχο να αναδείξει τα ζητήματα δημοσιονομικής διαχείρισης και ελέγχου της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, να συνοψίσει τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου, να παράσχει επισκόπηση της δημοσιονομικής διαχείρισης της ΕΕ και να εξετάσει τις προκλήσεις στον τομέα του ελέγχου κατά το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020. Επίσης, μέσω του εγγράφου αυτού, το Συνέδριο επιζητεί να ανταποκριθεί στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο διατυπώθηκε στο ψήφισμα περί χορήγησης απαλλαγής για το 2012, όσον αφορά την παροχή πληροφοριακών στοιχείων ανά χώρα για τους τομείς υπό επιμερισμένη διαχείριση.

II

Οι πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή του κινδύνου προέρχονται από ποικίλες πηγές, των οποίων ο χαρακτήρας και η φύση διαφέρουν. Σε αυτές τις διαθέσιμες πηγές πληροφοριών περιλαμβάνονται:

- οι διαπιστώσεις των ελέγχων του Συνεδρίου·
- η κατανομή των ποσών σε κίνδυνο ανά κράτος μέλος βάσει των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων της Επιτροπής για το 2013·
- οι δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με τη σημείωση 6 των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ.

III

Το Συνέδριο δεν επεδίωξε να συγκεντρώσει νέα αποδεικτικά στοιχεία κατά την κατάρτιση της παρούσας επισκόπησης.

IV

Τα βασικά συμπεράσματα της επισκόπησης είναι τα ακόλουθα:

- Όσον αφορά τη διαχείριση των δαπανών κατά την περίοδο 2007-2013, εφαρμόστηκε η προσέγγιση των προηγούμενων περιόδων. Μολονότι υπήρξε καθυστέρηση στην εκτέλεση των δαπανών, ο συνολικός όγκος των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν προσέγγιζε το αναμενόμενο επίπεδο και, ως εκ τούτου, είναι πιθανό να χρησιμοποιηθεί ελάχιστα η αυτόματη αποδέσμευση κονδυλίων. Εξαιρουμένων των άμεσων ενισχύσεων και των μέτρων στήριξης της αγοράς για γεωργούς στον τομέα της γεωργίας, η πίεση για δαπάνη των κονδυλίων αποτελεί βασική συνιστώσα του κινδύνου για τις δαπάνες που υπόκεινται σε επιμερισμένη διαχείριση.
- Οι βασικοί κίνδυνοι για την κανονικότητα των γεωργικών δαπανών είναι η μη επιλεξιμότητα των εκτάσεων, των ζώων ή των δαπανών επί των οποίων βασίζονται οι πληρωμές των επιδοτήσεων, η μη επιλεξιμότητα των δικαιούχων που λαμβάνουν τις επιδοτήσεις και ο εσφαλμένος υπολογισμός των επιδοτήσεων (μολονότι οι εν λόγω κίνδυνοι μετριάζονται σε ορισμένο βαθμό χάρις στη λειτουργία του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου). Οι παραβιάσεις των γεωργοπεριβαλλοντικών απαιτήσεων, των ειδικών απαιτήσεων για επενδυτικά έργα και των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελούν σημαντικό παράγοντα που αυξάνει τον κίνδυνο για τις δαπάνες στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τις δαπάνες στον τομέα της συνοχής σχετίζεται με παραβιάσεις κανόνων της ΕΕ ή/και εθνικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Ο επόμενος μεγαλύτερος κίνδυνος αφορά το ενδεχόμενο οι δαπάνες (ή τα έργα) να μην είναι επιλέξιμα για επιδότηση από την ΕΕ.

- Ενώ υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των συστημάτων ελέγχου, η βασική πρόκληση συνίσταται στην ανάληψη δράσης ώστε η διαχείριση των προγραμμάτων να καταστεί ευχερέστερη. Όλα τα κράτη μέλη για τα οποία είναι δυνατό να συναχθεί συμπέρασμα παρουσιάζουν σημαντικά επίπεδα σφάλματος, τα οποία κυμαίνονται γύρω από τον μέσο όρο για τον συνολικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Για την περίοδο την οποία καλύπτει η παρούσα επισκόπηση, το Συνέδριο εξέτασε μεγάλο αριθμό συστημάτων ελέγχου στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή και κατέληξε κατά κύριο λόγο στο συμπέρασμα ότι είναι «μερικώς αποτελεσματικά». Το γεγονός ότι, παρά τον εν λόγω χαρακτηρισμό των συστημάτων, το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα σχεδόν στο ήμισυ των πράξεων που εξετάζει, είναι ενδεικτικό, μεταξύ άλλων, της πολυπλοκότητας των κανόνων επιλεξιμότητας και των συστημάτων διαχείρισης των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ.
- Έχουν υπάρξει βελτιώσεις ως προς τη διαβίβαση πληροφοριακών στοιχείων από τις αρχές των κρατών μελών σχετικά με τους κινδύνους και τα σφάλματα, ωστόσο η Επιτροπή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των εν λόγω πληροφοριών.
- Οι αλλαγές στους κανονισμούς για τη νέα περίοδο μπορεί να μην έχουν συνολικά σημαντικό αντίκτυπο στο επίπεδο κινδύνου. Μολονότι πραγματοποιήθηκαν ορισμένες ευπρόσδεκτες απλουστεύσεις στους κανόνες, ορισμένα καθεστώτα δαπανών θα συνεχίσουν να θέτουν προκλήσεις για τους υπευθύνους διαχείρισης σε όλα τα κράτη μέλη.
- Πολλά σφάλματα έχουν προκύψει λόγω της πολύπλοκης διάρθρωσης του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να αναζητούν ευκαιρίες για την απλούστευσή της. Ωστόσο, εντωμεταξύ, η πείρα έχει καταδείξει ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στη διαχείριση του τρέχοντος συστήματος και, κατ' επέκταση, στην εφαρμογή της πολιτικής. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται στα κράτη μέλη για τη βελτίωση της κατάστασης πρέπει να συνεχιστούν.

01

Στο παρόν έγγραφο παρουσιάζεται εξέταση των κονδυλίων της ΕΕ που δαπανήθηκαν υπό επιμερισμένη διαχείριση στους τομείς της γεωργίας¹ και της συνοχής² κατά το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2007-2013. Το έγγραφο έχει ως στόχο να αναδείξει τα ζητήματα δημοσιονομικής διαχείρισης και ελέγχου της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, να συνοψίσει τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου, να παράσχει επισκόπηση της δημοσιονομικής διαχείρισης της ΕΕ και να εξετάσει τις προκλήσεις στον τομέα του ελέγχου κατά το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020. Επίσης, μέσω του εγγράφου αυτού, το Συνέδριο επιζητεί να ανταποκριθεί στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο διατυπώθηκε στο ψήφισμα περί χορήγησης απαλλαγής για το 2012, όσον αφορά την παροχή πληροφοριακών στοιχείων ανά χώρα για τους τομείς υπό επιμερισμένη διαχείριση.

02

Ενώ η επισκόπηση αφορά τη χρήση των κονδυλίων κατά το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2007-2013, η εξέταση των αποτελεσμάτων των ελέγχων του Συνεδρίου καλύπτει τα έτη 2009-2013. Σε αυτό το πλαίσιο, η εξέταση εστιάζει στην περίοδο κατά την οποία οι πληρωμές βασίζονται πρωτίστως στους κανόνες για την περίοδο 2007-2013 και για την οποία το Συνέδριο έχει δημοσιεύσει ποσοστά σφάλματος σε μεμονωμένες ειδικές εκτιμήσεις. Η επισκόπηση βασίζεται στις ετήσιες εκθέσεις, στις συναφείς ειδικές εκθέσεις και στις γνώμες του Συνεδρίου, καθώς και σε εκθέσεις της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔ AGRI), της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL) και της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO), και σε αναλύσεις της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

03

Η επισκόπηση αποτελείται από τέσσερα μέρη:

- Επισκόπηση των δαπανών, η οποία εστιάζει στους τομείς της συνοχής και της γεωργίας.
- Αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής κατά την περίοδο 2009-2013, συμπεριλαμβανομένων του συνολικού εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος, καθώς και της συχνότητας και της τυπολογίας των σφαλμάτων.
- Αξιολόγηση του εποπτικού ρόλου της Επιτροπής στην πολύπλοκη διάρθρωση των συστημάτων ελέγχου για την επιμερισμένη διαχείριση.
- Αλλαγές που επέφερε το νέο νομικό πλαίσιο για την περίοδο 2014-2020.

Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2007-2013 ήταν το μεγαλύτερο που έχει συμφωνηθεί ποτέ για τις δαπάνες της ΕΕ

04

Η διοργανική συμφωνία για τη δημοσιονομική πειθαρχία και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής οριστικοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 2006. Η εν λόγω συμφωνία όριζε το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2007-2013. Συνολικά, αφού ελήφθησαν υπόψη όλες οι προσαρμογές, στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο τέθηκε ανώτατο όριο 865 δισεκατομμυρίων ευρώ για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και ανώτατο όριο 821 δισεκατομμυρίων ευρώ για τις πληρωμές, σε σταθερές τιμές 2004 κατά τον χρόνο των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Κατόπιν τεχνικών προσαρμογών με σκοπό την αναγωγή σε τρέχουσες τιμές, το ανώτατο όριο ανήλθε σε 982 δισεκατομμύρια ευρώ για τις αναλήψεις υποχρεώσεων³ και σε 926 εκατομμύρια ευρώ για τις πληρωμές για την επταετή περίοδο⁴.

05

Συνεπώς, στους ετήσιους προϋπολογισμούς, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή όρισε προϋπολογισμούς που ανέρχονταν συνολικά σε 978 δισεκατομμύρια ευρώ για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και σε 873 δισεκατομμύρια ευρώ για τις πληρωμές έως το τέλος του 2013 (99,6 % και 94,3 % αντίστοιχα του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου). Έως το τέλος του 2013, η Επιτροπή είχε εγγράψει πραγματικές αναλήψεις υποχρεώσεων που ανέρχονταν σε 970 δισεκατομμύρια ευρώ (98,8 % του ποσού του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και 99,2 % των ποσών που ψηφίστηκαν στους ετήσιους προϋπολογισμούς). Το συνολικό ποσό που κατέβαλε η ΕΕ έως το τέλος του 2013 ανήλθε σε 863 δισεκατομμύρια ευρώ (93,2 % του ποσού του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου). Το Συνέδριο κάλυψε το ζήτημα αυτό στο σημείο 1.52 της ετήσιας έκθεσης για το οικονομικό έτος 2012.

06

Ο κανονισμός για τη συνοχή προβλέπει επίσης ορισμένες μακροοικονομικές προϋποθέσεις, καθορίζοντας ανώτατα όρια μεταφοράς από ταμεία που υποστηρίζουν τη συνοχή σε κάθε επιμέρους κράτος μέλος. Τα ποσοστά που ορίστηκαν βασίζονται στη σχέση μεταξύ του κατά κεφαλήν ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) του κράτους μέλους, μετρούμενου σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), και του μέσου όρου της ΕΕ των 25⁵. Τα ποσοστά αυτά θα μπορούσαν να ανέλθουν κατ' ανώτατο όριο στο 3,8 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) ενός κράτους μέλους.

Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013

Η συνοχή και η γεωργία υπήρξαν οι βασικοί τομείς δαπανών

07

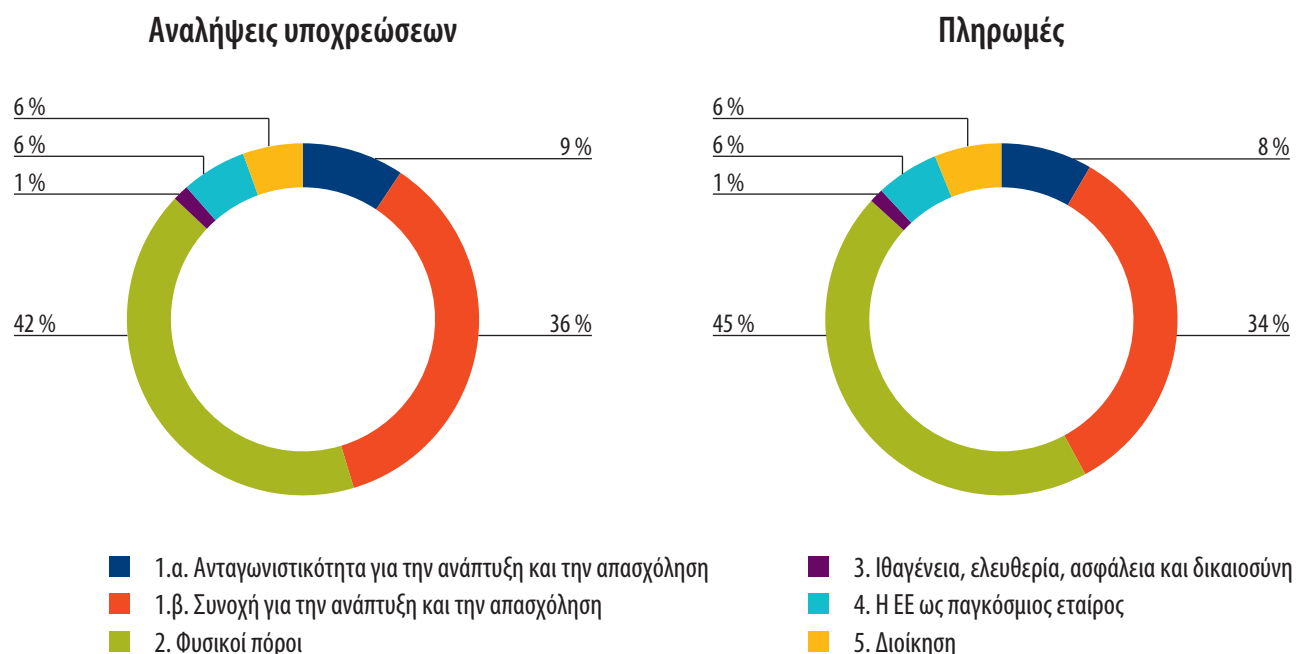
Οι δύο μεγάλοι τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου είναι οι εξής: ο τομέας 1β (συνοχή για την ανάπτυξη και την απασχόληση), στον οποίο αντιστοιχεί το 36 % του ανώτατου ορίου για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και το 34 % του ανώτατου ορίου για τις πληρωμές, και ο τομέας 2 (προστασία και διαχείριση των φυσικών πόρων - γεωργία), στον οποίο αντιστοιχεί το 42 % του ανώτατου ορίου για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και το 45 % του ανώτατου ορίου για τις πληρωμές. Συνολικά, στους εν λόγω τομείς αντιστοιχεί το 78 % των ποσών που πράγματι δεσμεύθηκαν και το 79 % των ποσών που καταβλήθηκαν κατά τη συγκεκριμένη περίοδο (βλέπε **γράφημα 1**).

08

Η κατανομή ανά κράτος μέλος των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών για την περίοδο 2007-2013 για τους τομείς 1β και 2 παρουσιάζεται στο **παράρτημα 1**.

Γράφημα 1

Κατανομή των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2007-2013

Πηγή: Ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί και εκθέσεις για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για την περίοδο 2007-2013.

Στο τέλος του 2013 δεν είχαν ακόμη πραγματοποιηθεί πληρωμές για περισσότερο από το ένα τρίτο των αναλήψεων υποχρεώσεων για την περίοδο 2007-2013

09

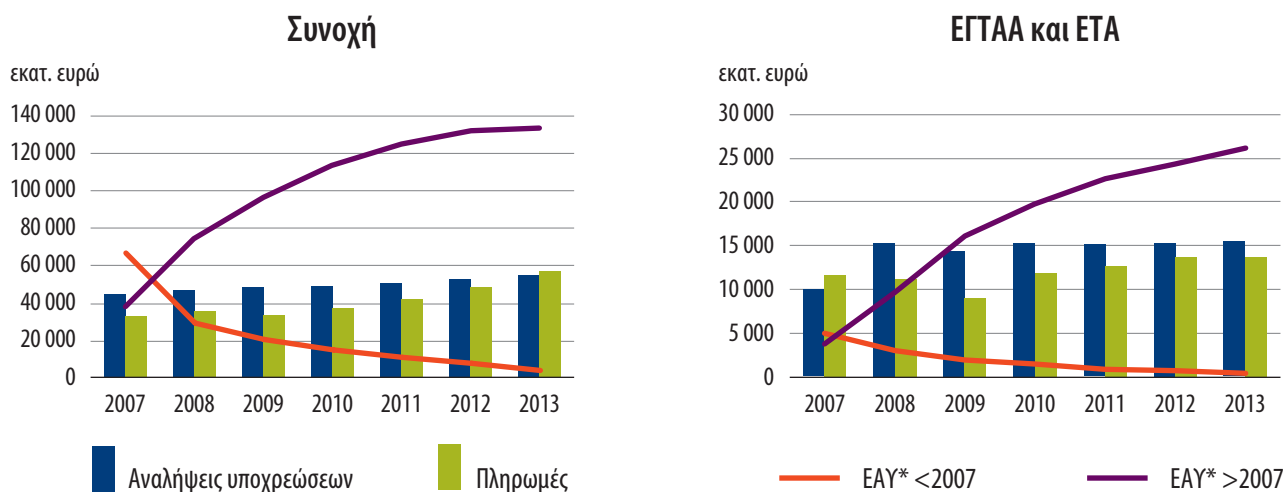
Το 75 % των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων στα τέλος του 2013 αφορούσε τον τομέα 1β (62 % ή 137 δισεκατομμύρια ευρώ επί συνόλου 222 δισεκατομμυρίων ευρώ) και τον τομέα 2 (13 % ή 28 δισεκατομμύρια ευρώ επί συνόλου 222 δισεκατομμυρίων ευρώ). Το 97 % περίπου αφορούσε αναλήψεις υποχρεώσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2007-2013. Αυτές οι αναλήψεις υποχρεώσεων θα οδηγήσουν σε πληρωμές κατά τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020.

10

Η ίδια τάση παρατηρήθηκε επίσης σε προηγούμενα πολυετή δημοσιονομικά πλαίσια. Αυτό εμφανίζει το **γράφημα 2**, όπου απεικονίζεται η εξέλιξη των σωρευθεισών εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων για τη συνοχή και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)/Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) αντίστοιχα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προβλέπουν ότι ο πληθωρισμός και η ανάπτυξη θα κινηθούν σε χαμηλά επίπεδα κατά τα πρώτα έτη της νέας περιόδου⁶. Αυτό θα δυσχεράνει την ανεύρεση επαρκούς χρηματοδότησης για πληρωμές προς κάλυψη των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων που έχουν μεταφερθεί από προηγούμενες περιόδους⁷.

Γράφημα 2

Εξέλιξη των σωρευθεισών εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων για τη συνοχή και το ΕΓΤΑΑ/ΕΤΑ για την περίοδο 2007-2013

* EAY = Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων.

Πηγή: Εκθέσεις για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για την περίοδο 2007-2013.

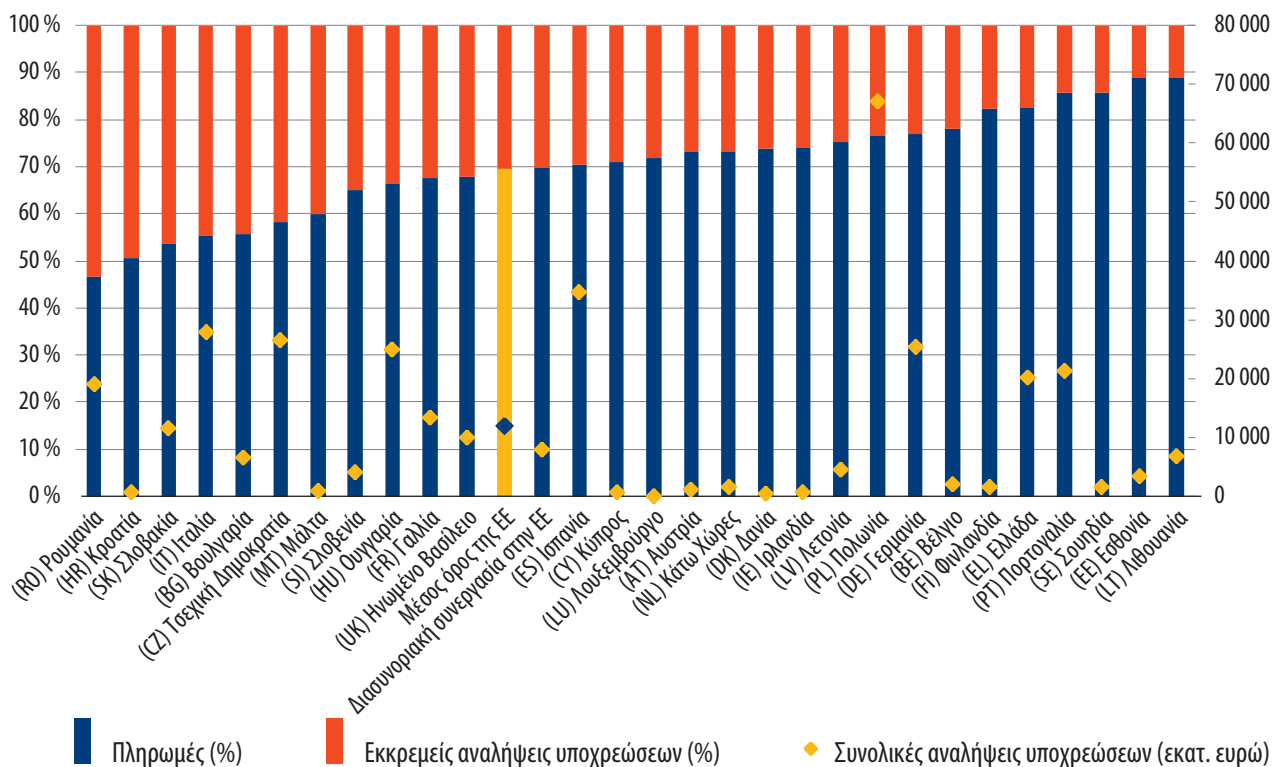
Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013

11

Όσον αφορά τη συνοχή, οι αναλήψεις υποχρεώσεων για την περίοδο 2007-2013 που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2013 ανέρχονταν σε 133 δισεκατομμύρια ευρώ ή στο 38 % περίπου του συνολικού αναληφθέντος ποσού. Ως εκ τούτου, το μέσο ποσοστό απορρόφησης στην ΕΕ (η αναλογία των πληρωμών προς τις αναλήψεις υποχρεώσεων) ήταν 62 %. Τα ποσοστά απορρόφησης των επιμέρους κρατών μελών κυμαίνονταν από 38 % στη Ρουμανία έως 81 % στην Εσθονία. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014, τα κράτη μέλη υπέβαλαν στην Επιτροπή περαιτέρω αιτήσεις πληρωμής και το συνολικό ποσοστό αυξήθηκε σε 69 %, με τη Ρουμανία να φθάνει στο 47 %, ενώ η Εσθονία και η Λιθουανία έφθασαν στο 89 % (βλέπε **γράφημα 3**).

Γράφημα 3

ΠΔΠ 2007-2013: Συνοχή - απορρόφηση κονδυλίων στις 30 Ιουνίου 2014

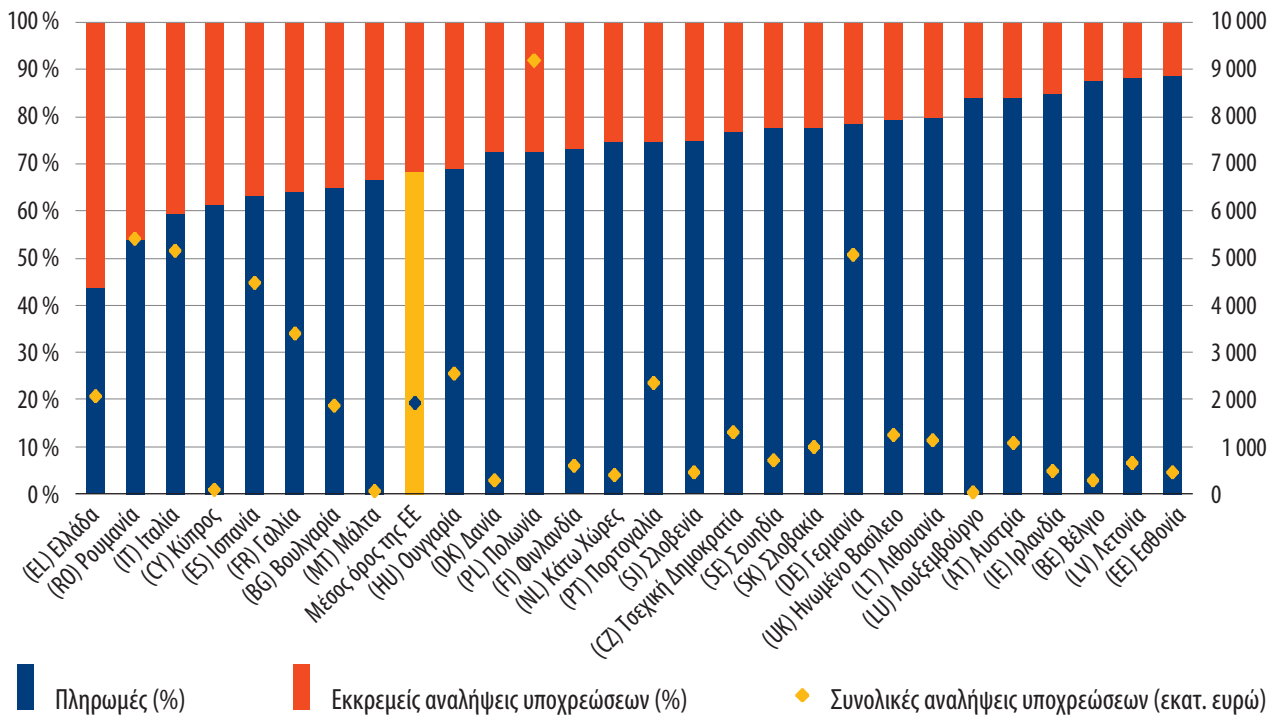
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013

12

Όσον αφορά τα πολυετή επενδυτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ, οι αναλήψεις υποχρεώσεων για την περίοδο 2007-2013 που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2013 ανέρχονταν σε 19 δισεκατομμύρια ευρώ (περίπου στο 36 % του συνολικού αναληφθέντος ποσού). Ως εκ τούτου, το μέσο ποσοστό απορρόφησης στην ΕΕ (η αναλογία των πληρωμών προς τις αναλήψεις υποχρεώσεων) ήταν 64 %. Τα ποσοστά απορρόφησης των επιμέρους κρατών μελών κυμαίνονταν από 40 % στην Ελλάδα έως 85 % στο Βέλγιο. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014, τα κράτη μέλη υπέβαλαν στην Επιτροπή περαιτέρω αιτήσεις πληρωμής και το συνολικό ποσοστό αυξήθηκε σε 69 %, με την Ελλάδα να φθάνει στο 44 % και την Εσθονία να παρουσιάζει το μεγαλύτερο επίπεδο απορρόφησης με ποσοστό 89 % (βλέπε γράφημα 4).

Γράφημα 4 ΠΔΠ 2007-2013: Επενδυτικά μέτρα ΕΓΤΑΑ - απορρόφηση κονδυλίων στις 30 Ιουνίου 2014

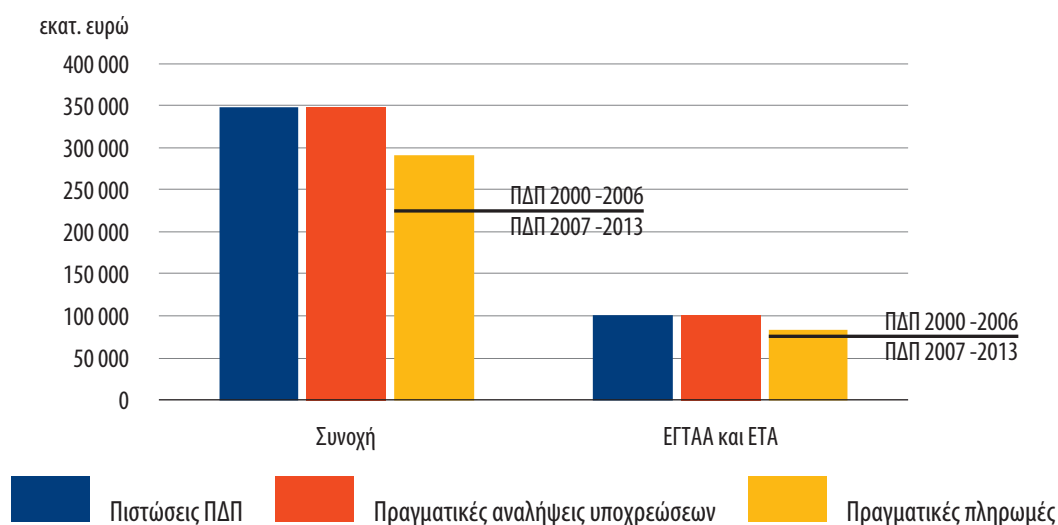
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013

13

Στο **γράφημα 5** παρουσιάζονται τα συνολικά ποσά που είχαν διατεθεί από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2007-2013 για τη συνοχή και το ΕΓΤΑΑ/ΕΤΑ στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Μολονότι υπήρχε μικρή διαφορά μεταξύ των ποσών που είχαν διατεθεί από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και των πραγματικών αναλήψεων υποχρεώσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τα έτη 2007-2013, η διαφορά μεταξύ των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν ήταν πολύ μεγαλύτερη. Οι πληρωμές που αφορούν αναλήψεις υποχρεώσεων της περιόδου 2007-2013 αντιστοιχούν στο 62 % και το 74 % των ποσών που διατέθηκαν από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Η διαφορά μεταξύ των αναλήψεων υποχρεώσεων για την περίοδο 2007-2013 και των αντίστοιχων πληρωμών για την ίδια περίοδο αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από τον όγκο των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν κατά τα εν λόγω έτη, σε σχέση με τις αναλήψεις υποχρεώσεων για την περίοδο 2000-2006.

Γράφημα 5 ΠΔΠ 2007-2013: Συνοχή και ΕΓΤΑΑ/ΕΤΑ: από την κατανομή πιστώσεων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου έως τις πραγματικές πληρωμές στις 31 Δεκεμβρίου 2013 (σε εκατομμύρια ευρώ)

Πηγή: Εκθέσεις για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για την περίοδο 2007-2013.

Πίεση για δαπάνη των κονδυλίων

14

Η βραδεία απορρόφηση των κονδυλίων κατά την περίοδο 2007-2013 οφείλεται πρωτίστως στον κυκλικό χαρακτήρα των δαπανών. Για τις πολυετείς δράσεις, οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τα δύο πρώτα έτη ενός πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου συνήθως αφορούν τις αναλήψεις υποχρεώσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Επιπλέον, τα κονδύλια που διατίθενται συχνά υπερβαίνουν την ικανότητα των κρατών μελών να τα απορροφήσουν (βλέπε **γραφήματα 3 και 4**).

15

Μολονότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ αντιστοιχεί συνολικά στο 2 % περίπου των δημόσιων δαπανών των κρατών μελών της ΕΕ⁸, η πρόκληση για τα επιμέρους κράτη μέλη μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερη. Παραδείγματος χάριν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκτιμά ότι οι δαπάνες της ΕΕ στη Λιθουανία αντιστοιχούν στο 27 % των δαπανών που δεν σχετίζονται με την υγεία και την κοινωνική προστασία⁹. Στην Ουγγαρία, το 95 % του συνόλου των δημόσιων επενδύσεων συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ¹⁰. Η εξέλιξη των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων έχει συνδεθεί με την ικανότητα απορρόφησης των κρατών μελών που λαμβάνουν τα κονδύλια. Ορισμένοι εμπειρογνώμονες¹¹ έχουν συνδέσει τη συνολική ικανότητα απορρόφησης με τρεις βασικούς παράγοντες: τη μακροοικονομική ικανότητα (π.χ. οι ισχύοντες κανόνες της πολιτικής συνοχής επιτρέπουν τη μεταφορά κονδυλίων της ΕΕ που ανέρχονται σε ποσοστό έως 3,8 % του ΑΕγχΠ του κράτους μέλους), τη χρηματοδοτική ικανότητα, ήτοι την ικανότητα συγχρηματοδότησης των προγραμμάτων και έργων που λαμβάνουν στήριξη από την ΕΕ, καθώς και τη διοικητική ικανότητα, ήτοι την ικανότητα των κεντρικών και τοπικών αρχών να διαχειρίζονται τα προγράμματα και τα έργα της ΕΕ.

16

Ο κανονισμός για την κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) όριζε ότι η Επιτροπή αποδεσμεύει αυτόματα το τμήμα της δημοσιονομικής δέσμευσης το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε έως το τέλος του μεθεπόμενου έτους από εκείνο της δημοσιονομικής δέσμευσης¹².

17

Για τη συνοχή, ο κανονισμός προβλέπει προθεσμία δύο ετών -κανόνας (n+2)- (και προθεσμία τριών ετών -κανόνας (n+3)- για τις αναλήψεις υποχρεώσεων από το 2007 έως το 2010 για ορισμένα κράτη μέλη)¹³. Στο πλαίσιο των μέτρων για την καταπολέμηση της κρίσης, το 2011 ο κανόνας για την αυτόματη αποδέσμευση όσον αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων του 2007 τροποποιήθηκε¹⁴. Επιπλέον, τόσο για τη συνοχή όσο και για την αγροτική ανάπτυξη, το 2011 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμούς οι οποίοι προβλέπουν προσωρινή αύξηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης της ΕΕ για τα κράτη μέλη που αντιμετώπιζαν οικονομικές δυσχέρειες (με το μέτρο αυτό καλύφθηκαν αρχικά η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Ουγγαρία, η Λετονία και η Ρουμανία, αλλά αργότερα και η Ισπανία και η Κύπρος)¹⁵.

18

Τέλος, με ειδικές διατάξεις που θεσπίστηκαν το 2013, η Ρουμανία και η Σλοβακία απέκτησαν μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων των ετών 2011 και 2012. Σύμφωνα με τον κανόνα (n+2), οι εν λόγω πιστώσεις έπρεπε να δαπανηθούν έως το τέλος του 2013 και του 2014 αντίστοιχα, ωστόσο στις δύο αυτές χώρες η προθεσμία παρατάθηκε κατά ένα επιπλέον έτος (έως το 2014 και το 2015 αντίστοιχα)¹⁶. Τα ποσοστά απορρόφησης των εν λόγω χωρών την 31η Δεκεμβρίου 2013 ανέρχονταν περίπου σε 40 % και 50 % αντίστοιχα.

19

Οι αναλήψεις υποχρεώσεων που δεν απορροφώνται τελικά πρέπει να αποδεσμεύονται. Ωστόσο, οι αποδεσμεύσεις που πραγματοποιήθηκαν έως το τέλος του 2013 δεν ήταν σημαντικές. Στον τομέα της συνοχής, το τελικό ποσό που αποδεσμεύθηκε σύμφωνα με τους κανόνες (n+2)/(n+3) έως το 2013 ανήλθε σε 250,5 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι στο 0,19 % του σωρευτικού στόχου για το 2012¹⁷. Στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης, αποδεσμεύθηκε το 0,14 % του σωρευτικού στόχου για το 2012.

Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης κατά την περίοδο 2007-2013

20

Για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2000-2006, ο μέσος όρος αποδεσμεύσεων στον τομέα της συνοχής (όπως δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή τον Μάιο του 2014) αντιστοιχούσε στο 1,76 % των συνολικών αναλήψεων υποχρεώσεων. (Το 0,56 % του ποσοστού αυτού προέκυψε από την εφαρμογή του κανόνα (n+2), ενώ το 1,2 % αποφασίστηκε κατά το κλείσιμο των προγραμμάτων)¹⁸.

21

Η ύπαρξη καθορισμένων εθνικών κονδυλίων, τα οποία μπορούν μόνο να απολεσθούν εάν δεν δαπανηθούν, παρέχει κίνητρα για υψηλά επίπεδα δαπανών. Ένας τρόπος αύξησης της εκταμίευσης κονδυλίων είναι η δημιουργία μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής¹⁹ που προβλέπονται στην τομεακή νομοθεσία και η μεταφορά κονδυλίων σε αυτά. Υπάρχουν περιπτώσεις κονδυλίων της ΕΕ που παραμένουν αρκετά έτη σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής προτού μεταβιβαστούν στους τελικούς δικαιούχους. Η ΓΔ AGRI στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2013 εξέφρασε τέτοιου είδους ανησυχίες όσον αφορά τις διαπιστώσεις της αποστολής ελέγχου που πραγματοποίησε στη Βουλγαρία, αναφέροντας ότι οι κυριότερες αδυναμίες σχετίζονταν με την καταβολή πρόωρων και υψηλών προπληρωμών, καθώς και με τη μεταβίβαση πρόωρων και μεγάλων κεφαλαίων στο Ταμείο Εγγυήσεων. Οι βουλγαρικές αρχές έχουν κληθεί να παράσχουν διευκρινίσεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η καταβολή των εν λόγω πρόωρων και υψηλών προπληρωμών και η μεταβίβαση των εν λόγω πρόωρων και πολύ μεγάλων κεφαλαίων ήταν αναγκαίες²⁰. Το Συνέδριο εντόπισε παρόμοια ζητήματα στην Ιταλία (βλέπε ειδική έκθεση αριθ. 2/2012 «Χρηματοπιστωτικά μέσα για τις ΜΜΕ συγχρηματοδοτηθέντα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης», πλαίσιο 2.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

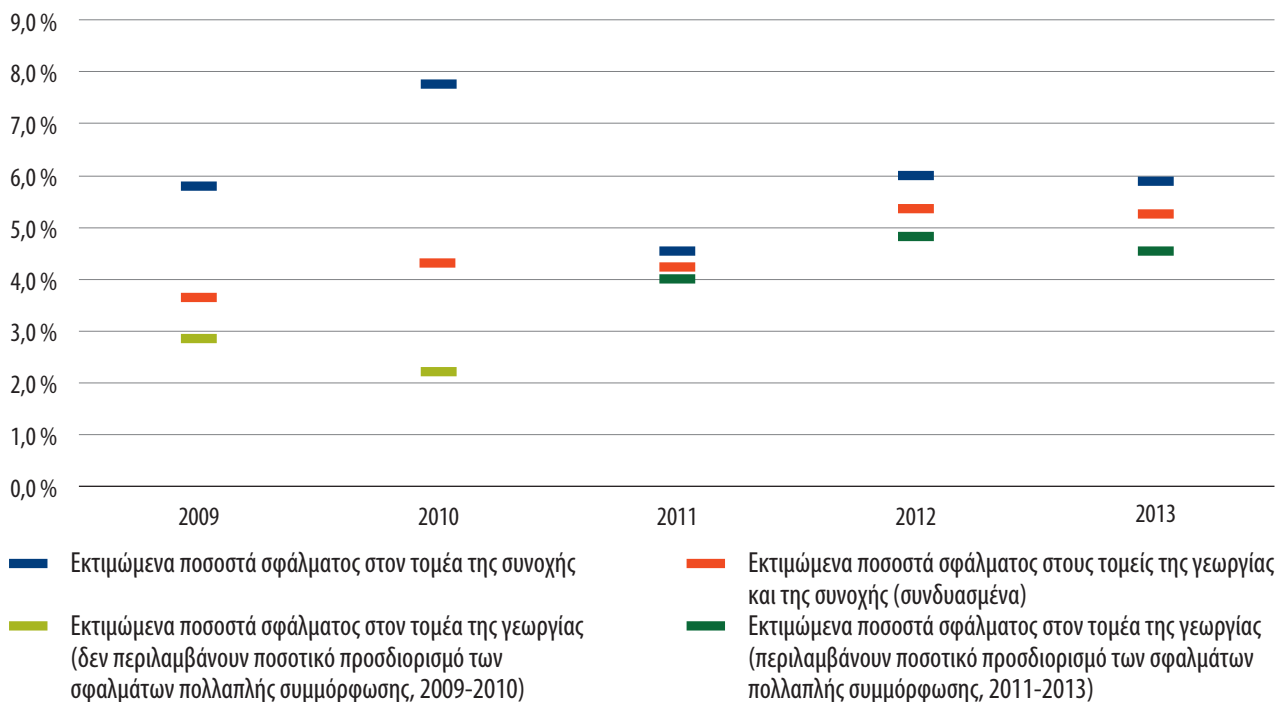
16

Τα εκτιμώμενα ποσοστά σφάλματος στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

22

Οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2007 και το 2008 (εκτός των προπληρωμών και των άμεσων ενισχύσεων και μέτρων στήριξης της αγοράς για γεωργούς στον τομέα της γεωργίας) αφορούσαν ως επί το πλείστον το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2000-2006. Συνεπώς, προκειμένου να παράσχει συνεκτικά αποτελέσματα (ιδίως στον τομέα της συνοχής όπου οι κανόνες διέφεραν μεταξύ των δύο περιόδων), η επισκόπηση καλύπτει τα αποτελέσματα ελέγχου για τα έτη 2009-2013²¹.

Γράφημα 6 Τα εκτιμώμενα ποσοστά σφάλματος του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

Από το 2011 και εξής, τα σφάλματα πολλαπλής συμμόρφωσης λαμβάνονται υπόψη στον ποσοτικό προσδιορισμό του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος για τον τομέα της γεωργίας. Το 2011, το 2012 και το 2013, η συνεκτίμηση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος στον τομέα της γεωργίας κατά 0,2, 0,2 και 0,4 εκατοστιαίες μονάδες αντίστοιχα. Τα αριθμητικά στοιχεία για το 2009 και το 2010 δεν περιλαμβάνουν ποσοτικό προσδιορισμό των σφαλμάτων πολλαπλής συμμόρφωσης.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

23

Κατά τα έτη 2009-2013, το πιθανότερο ποσοστό σφάλματος τόσο στον τομέα της γεωργίας όσο και στον τομέα της συνοχής παρέμεινε σταθερά σε επίπεδο άνω του ορίου σημαντικότητας του 2 %. Κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, το πιθανότερο ποσοστό σφάλματος εκτιμάται στο 3,7 % των δαπανηθέντων κονδυλίων για τον τομέα της γεωργίας και στο 6,0 % για τον τομέα της συνοχής. Συνδυαστικά, προκύπτει επίπεδο σφάλματος της τάξης του 4,6 % των δαπανών κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Το ποσοστό σφάλματος σε αμφοτέρους τους τομείς επηρεάζεται από τα μεγάλα ταμεία (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων - ΕΓΤΕ για τον τομέα της γεωργίας και Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης - ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής - ΤΣ για τον τομέα της συνοχής), στα οποία αντιστοιχούν τα τρία τέταρτα των δαπανών σε κάθε τομέα. Στο **γράφημα 6** παρουσιάζεται γενικά υψηλότερο επίπεδο σφάλματος για τον τομέα της συνοχής σε σύγκριση με τον τομέα της γεωργίας. Στον τομέα της συνοχής παρατηρείται επίσης υψηλότερο επίπεδο ετήσιας διακύμανσης. Όσον αφορά τις δαπάνες στον τομέα της γεωργίας, η μεγαλύτερη συνιστώσα (άμεσες ενισχύσεις και μέτρα στήριξης της αγοράς) παρουσιάζει χαμηλότερο επίπεδο σφάλματος από εκείνο της μικρότερης συνιστώσας, των δαπανών αγροτικής ανάπτυξης. Τα εν λόγω δεδομένα αντιστρέφονται στον τομέα της συνοχής, όπου το ΕΤΠΑ/ΤΣ παρουσιάζει εν γένει υψηλότερα επίπεδα σφάλματος σε σύγκριση με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) (βλέπε **πίνακα 1**).

24

Στην ετήσια έκθεσή του για το 2013 (βλέπε γραφήματα 3.1, 4.1, 5.1 και 6.1), το Συνέδριο παρουσιάζει τη συμβολή των διαφόρων ειδών σφάλματος στο πιθανότερο ποσοστό σφάλματος για τις ειδικές εκτιμήσεις. Οι κατηγορίες σφάλματος που παρουσιάστηκαν για τη δήλωση αξιοπιστίας 2013 συνάδουν εν γένει με εκείνες που αφορούν ολόκληρη την περίοδο 2009-2013.

Γεωργία: τα σφάλματα που περιέχει ο πίνακας σφαλμάτων στον τομέα της γεωργίας αφορούν στην πλειονότητά τους μη επιλέξιμες εκτάσεις γης και μη επιλέξιμους γεωργούς

Γράφημα 7

Γεωργία: συμβολή των διαφόρων ειδών σφάλματος στο πιθανότερο ποσοστό σφάλματος για την περίοδο 2009-2013

6 % - Λοιπά είδη σφαλμάτων

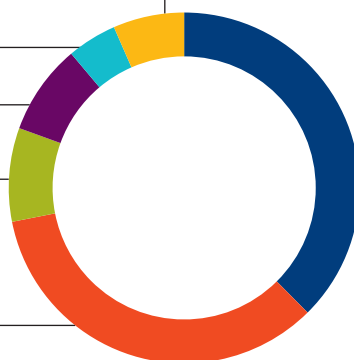
5 % - Μη τήρηση των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης

8 % - Σοβαρά σφάλματα στις δημόσιες συμβάσεις

9 % - Διοικητικά σφάλματα

34 % - Μη επιλέξιμος δικαιούχος - Μη επιλέξιμη δραστηριότητα/δαπάνη

Επιλέξιμα εκτάρια ή ζώα δηλωθέντα καθ' υπέρβαση των πραγματικών - 38 %

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

25

Το σφάλμα με τη μεγαλύτερη συμβολή στο συνολικό επίπεδο σφάλματος (που αντιστοιχεί περίπου στα δύο πέμπτα του ποσοστού σφάλματος για τον τομέα της γεωργίας) αφορά «επιλέξιμα εκτάρια ή ζώα δηλωθέντα καθ' υπέρβαση των πραγματικών» (γράφημα 7). Σε αυτή την κατηγορία σφάλματος, η μακράν σημαντικότερη υποκατηγορία αφορά μη επιλέξιμους «μόνιμους βοσκοτόπους». Βάσει των νέων κανόνων της ΚΓΠ, ο κίνδυνος εμφάνισης σφαλμάτων αυτού του είδους ενδέχεται να μειωθεί, δεδομένου ότι ο ορισμός για τους μόνιμους βοσκοτόπους έχει διευρυνθεί ώστε να καλύπτει επίσης τη μη πόωδη βλάστηση.

26

Το Συνέδριο εντοπίζει συχνά περιπτώσεις εκτάσεων με μηδενική ή μερική μόνο βλάστηση, οι οποίες έχουν καταχωριστεί στη βάση δεδομένων του συστήματος αναγνώρισης αγροτεμαχίων (LPIS) ως επιλέξιμοι μόνιμοι βοσκοτόποι. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση επιδότησης σε γεωργό που δεν δικαιούται να λάβει τα εν λόγω κονδύλια της ΕΕ. Οι οργανισμοί πληρωμών δεν παρακολουθούν αυστηρά τις αδυναμίες που διαπιστώνονται στα συστήματα. Το Συνέδριο εντόπισε χρόνιες αδυναμίες όσον αφορά τον αποκλεισμό των μη επιλέξιμων εκτάσεων από το LPIS και τη διοικητική διαχείριση των αιτήσεων. Οι εν λόγω αδυναμίες οφείλονταν συχνά είτε στην ανεπαρκή ερμηνεία των ορθοφωτογραφιών είτε στη χρήση εσφαλμένων κριτηρίων επιλεξιμότητας από τις εθνικές αρχές (βλέπε σημείο 3.27 της ετήσιας έκθεσης για το 2013).

27

Η δεύτερη σημαντικότερη πηγή σφάλματος (η οποία ευθύνεται για το ένα τρίτο περίπου του ποσοστού σφάλματος στον τομέα της γεωργίας) αφορά μη επιλέξιμους δικαιούχους, μη επιλέξιμες δραστηριότητες ή μη επιλέξιμες δαπάνες. Τα εν λόγω σφάλματα αφορούν στην πλειονότητά τους τα καθεστώτα ενισχύσεων της ΕΕ των οποίων η διαχείριση δεν υπάγεται στο ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ). Μολονότι τα σφάλματα αυτά είναι λιγότερο συχνά, έχουν συνήθως σημαντικό αντίκτυπο στο επίπεδο των μεμονωμένων συναλλαγών. Παραδείγματα που εντοπίστηκαν αφορούν μη επιλέξιμα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αιτήσεις απόδοσης δαπανών ή δικαιούχους που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας (βλέπε σημείο 3.11 της ετήσιας έκθεσης για το 2013). Ο κίνδυνος εμφάνισης σφαλμάτων αυτού του είδους είναι απίθανο να μειωθεί σημαντικά με τις αλλαγές που έγιναν στην ΚΓΠ για τη νέα περίοδο.

28

Τα διοικητικά σφάλματα (τα οποία αντιστοιχούν στο ένα δέκατο του ποσοστού σφάλματος για τον τομέα της γεωργίας) αφορούν περιπτώσεις στις οποίες δεν ευθύνεται ο αιτών ενίσχυση, αλλά οι εθνικές αρχές έχουν διαπράξει σφάλματα κατά τη διοικητική διαχείριση των καθεστώτων ενισχύσεων. Συνήθη παραδείγματα τέτοιων σφαλμάτων είναι η εσφαλμένη χορήγηση δικαιωμάτων ενίσχυσης, η εσφαλμένη εφαρμογή ή η μη εφαρμογή μειώσεων στις ενισχύσεις ή κυρώσεων και τα σφάλματα στον αλγόριθμο υπολογισμού της ενίσχυσης. Ο κίνδυνος εμφάνισης σφαλμάτων αυτού του είδους είναι απίθανο να μειωθεί σημαντικά με τους νέους, πολύπλοκους κανόνες της ΚΓΠ.

29

Επιπλέον, το Συνέδριο φρονεί ότι οι εξελίξεις στο νομικό πλαίσιο για την αγροτική ανάπτυξη και η εφαρμογή σχεδίων δράσης ενδέχεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στα επίπεδα σφάλματος.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

Συνοχή: οι παραβιάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις ήταν η σημαντικότερη αιτία σφάλματος

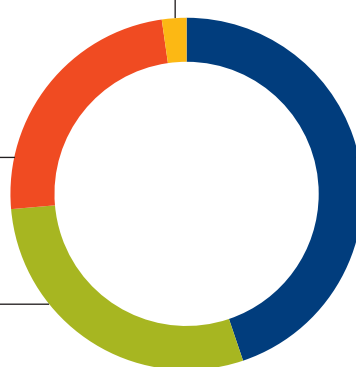
Γράφημα 8

Συνοχή: συμβολή των διαφόρων ειδών σφάλματος στο πιθανότερο ποσοστό σφάλματος για την περίοδο 2009-2013

2 % - Λοιπά είδη σφαλμάτων

24 % - Μη επιλέξιμα έργα, μη επιλέξιμες δραστηριότητες ή μη επιλέξιμο δικαιούχοι

29 % - Μη επιλέξιμες δαπάνες που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις δαπανών

Σοβαρά σφάλματα στις δημόσιες συμβάσεις - 45 %

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

30

Οι κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων αποτελούν βασικό μέσο για τη δαπάνη δημόσιων πόρων με οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο, καθώς και για την εγκαθίδρυση εσωτερικής αγοράς εντός της ΕΕ. Οι σοβαρές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους εν λόγω κανόνες οδηγούν σε προσδιορίσιμα ποσοτικά σφάλματα²². Αυτά τα προσδιορίσιμα ποσοτικά σφάλματα αντιστοιχούν σχεδόν στο ήμισυ του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος για τον τομέα της συνοχής κατά τη συγκεκριμένη περίοδο (γράφημα 8). Περιλαμβάνουν περιπτώσεις που αφορούν ανάθεση συμβάσεων χωρίς τη διενέργεια διαγωνισμού, διάπραξη παρατυπιών κατά την αξιολόγηση των προσφορών, τη συγγραφή υποχρεώσεων ή τη δημοσίευση, καθώς και χρήση ακατάλληλων διαδικασιών διαγωνισμού. Η Επιτροπή δήλωσε ότι, με την πάροδο του χρόνου, η απλούστευση των κανόνων που θεσπίστηκαν με τη νέα οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις²³ αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των σφαλμάτων που οφείλονται στην εσφαλμένη εφαρμογή των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο της διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ (Συχνές ερωτήσεις για την αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις²⁴)²⁵.

31

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες συμβάλλουν σε ποσοστό που υπερβαίνει το ένα τέταρτο του ποσοστού σφάλματος για τον τομέα της συνοχής κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες για συνεισφορά των ταμείων μόνον εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί για πράξεις που αποφασίστηκαν από τη διαχειριστική αρχή του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή υπό την ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται εκ των προτέρων από την επιτροπή παρακολούθησης. Όταν οι εθνικές αρχές δηλώνουν δαπάνες στην Επιτροπή, πιστοποιούν ότι οι δαπάνες αυτές έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της κανονιστικής ρύθμισης ή/και σύμφωνα με εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας. Για το ΕΚΤ, το οποίο συνίσταται κυρίως σε έργα μικρής κλίμακας άυλου χαρακτήρα, οι μη επιλέξιμες δαπάνες συνιστούν τη βασική πηγή σφαλμάτων. Ειδικότερα, το Συνέδριο εντόπισε παραδείγματα δήλωσης υπέρρογκων γενικών εξόδων, δήλωσης δαπανών υψηλότερων των πραγματικών (για διάφορους λόγους, όπως μη επιλέξιμοι συμμετέχοντες, μικρότερος αριθμός συμμετεχόντων από τον δηλωθέντα αριθμό, δήλωση δαπανών προσωπικού υψηλότερων των πραγματικών) και εσφαλμένου υπολογισμού του κόστους. Η Επιτροπή αναμένει ότι η εκτεταμένη χρήση των απλουστευμένων επιλογών κόστους θα μειώσει τα σφάλματα αυτού του είδους.

32

Σχεδόν το ένα τέταρτο του ποσοστού σφάλματος στον τομέα της συνοχής κατά τη συγκεκριμένη περίοδο οφείλεται σε έργα ή δικαιούχους που παραβιάζουν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας οι οποίες προβλέπονται στους κανονισμούς ή/και στους εθνικούς κανόνες.

33

Οι κρατικές ενισχύσεις θεωρούνται ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά όταν στρεβλώνουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, επιβάλλει απευθείας τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται από κρατικούς πόρους μπορούν να θεωρούνται συμβατές εφόσον οι επιχορηγήσεις πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών του, το Συνέδριο έχει εντοπίσει αρκετές περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, οι δικαιούχοι έπρεπε να είχαν λάβει μικρότερη ή καθόλου δημόσια χρηματοδότηση. Οι παραβιάσεις των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων μπορούν να οδηγήσουν σε μη επιλέξιμες δαπάνες και μη επιλέξιμα έργα/μη επιλέξιμους δικαιούχους.

Η Επιτροπή παρέχει δύο πηγές πληροφοριών σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή των ζητημάτων που έχει εντοπίσει

34

Η Επιτροπή παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες με δύο τρόπους:

- ο στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των ΓΔ της δημοσιεύει επικυρωμένες πληροφορίες σχετικά με την κατανομή των ποσών σε κίνδυνο βάσει των στοιχείων που παρέχουν οι εθνικές αρχές (βλέπε **γραφήματα 9, 12 και 13²⁶**).
- ο επί σειρά ετών παρουσιάζει τις πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή των «δημοσιονομικών διορθώσεων». Η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτό είναι καλύτερο να μην ερμηνευθεί ως δείκτης της κατανομής των σφαλμάτων μεταξύ των κρατών μελών αλλά πρωτίστως ως δείκτης των αδυναμιών των συστημάτων, οι οποίες ενδέχεται να οδηγούν σε σφάλματα (βλέπε **γράφημα 10**).

35

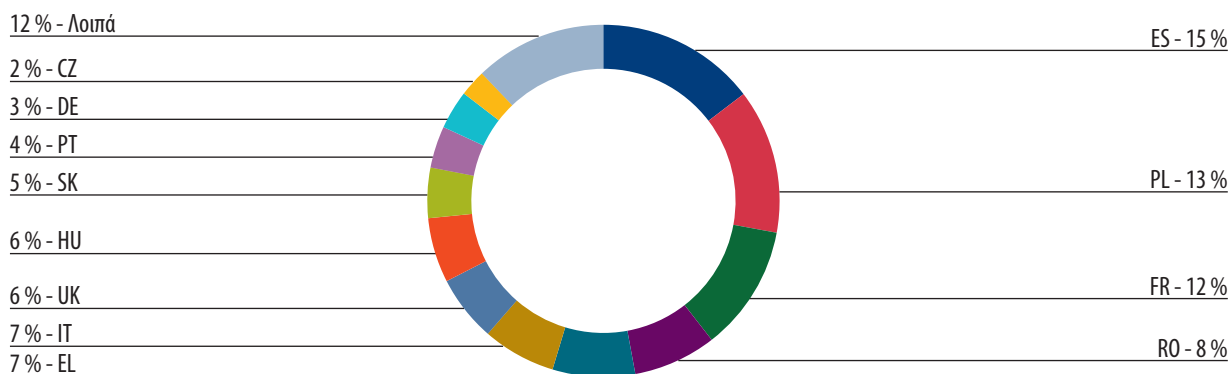
Οι εν λόγω πληροφορίες, οι οποίες παρουσιάζονται στα **γραφήματα 9 και 10**, διαφέρουν ως προς τον χαρακτήρα και τις πηγές τους:

- ο Η κατανομή των ποσών σε κίνδυνο ανά κράτος μέλος περιλαμβάνεται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2013 των γενικών διευθύνσεων που είναι αρμόδιες για το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών επιμερισμένης διαχείρισης. Ο προσδιορισμός των ποσών σε κίνδυνο πραγματοποιείται με βάση εκθέσεις σχετικά με τις γεωργικές επιθεωρήσεις και εκθέσεις ελεγκτικών αρχών (συνοχή) οι οποίες έχουν προσαρμοστεί βάσει της αξιολόγησης της ίδιας της ΓΔ όσον αφορά την ποιότητα και την αξιοπιστία των εν λόγω εκθέσεων (βλέπε **γραφήματα 12 και 13**).
- ο Οι δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με τη σημείωση 6 των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ παρέχουν ένδειξη των ποσών που αποτέλεσαν αντικείμενο διορθωτικών μέτρων για τα έτη 2007-2013 (βλέπε σημείο 55).

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

Γράφημα 9

Κατανομή των ποσών σε κίνδυνο ανά κράτος μέλος σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI, της ΓΔ EMPL και της ΓΔ REGIO για το 2013 ανά κράτος μέλος

Τα ποσά σε κίνδυνο που παρουσιάζονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI, της ΓΔ EMPL και της ΓΔ REGIO για το έτος 2013 ανέρχονται στο 3,0 % των δαπανών (βλέπε **πίνακα 1**). Δεδομένου ότι η Επιτροπή άλλαξε προσέγγιση, τα αριθμητικά στοιχεία για μεγαλύτερη χρονική περίοδο δεν είναι συγκρίσιμα.

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI, της ΓΔ EMPL και της ΓΔ REGIO (Ευρωπαϊκή Επιτροπή). Βλέπε επίσης **γραφήματα 12 και 13**.

36

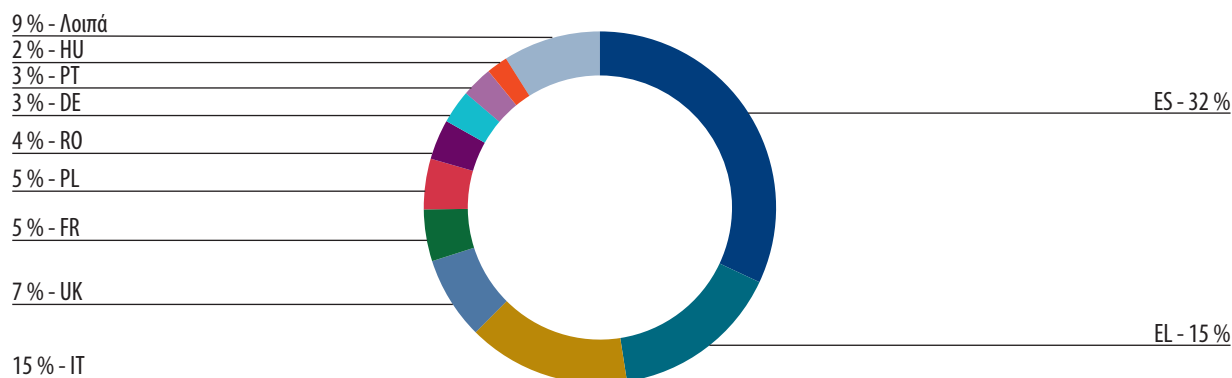
Τα στοιχεία στα οποία βασίζονται οι εν λόγω πληροφορίες παρουσιάζουν αδυναμίες (βλέπε σημεία 53 έως 60, 67 έως 70 και 81 έως 88). Επιπλέον, τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής επισημαίνουν υψηλότερο επίπεδο σφάλματος στον τομέα της γεωργίας σε σύγκριση με τον τομέα της συνοχής (βλέπε **πίνακα 1**) ενώ οι εργασίες του Συνεδρίου καταδεικνύουν το αντίθετο (βλέπε **γράφημα 6**). Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει εν μέρει τη διαφορετική μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για τον ποσοτικό προσδιορισμό του αντικτύπου των διορθωτικών μέτρων μεταξύ των τομέων της γεωργίας και της συνοχής. Το σημαντικότερο είναι ότι στην ανάλυση του Συνεδρίου το συνολικό επίπεδο σφάλματος είναι πολύ υψηλότερο (βλέπε **γράφημα 6**) από την εκτίμηση της Επιτροπής (βλέπε **γράφημα 9** και **πίνακα 1**).

37

Στο **γράφημα 9** το Συνέδριο συγκεντρώνει πληροφορίες από τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των διαφόρων ΓΔ, οι οποίες παρέχουν στοιχεία σχετικά με τα ποσά σε κίνδυνο τόσο σε σχετικούς όσο και σε απόλυτους όρους. Τα τμήματα του διαγράμματος απεικονίζουν τα εκτιμώμενα ποσά σε κίνδυνο σε απόλυτους όρους. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις των απόλυτων ποσών σφάλματος δεν λαμβάνουν εκ φύσεως υπόψιν το ποσό και την κατανομή των δαπανών. Οι μεγαλύτεροι αποδέκτες ενισχύσεων της ΕΕ (βλέπε **παράρτημα 1**), όπως παραδείγματος χάριν η Πολωνία (ο μεγαλύτερος αποδέκτης στον τομέα της συνοχής) και η Γαλλία (ο μεγαλύτερος αποδέκτης στον τομέα της γεωργίας), αποτελούν τη μεγαλύτερη πηγή ποσών σε κίνδυνο κυρίως λόγω του μεγάλου όγκου κονδυλίων που πρέπει να διαχειριστούν. Ομοίως, στο **γράφημα 10**, ο συνολικός όγκος των «δημοσιονομικών διορθώσεων», όπως έχουν συγκεντρωθεί από τα λογιστικά στοιχεία της Επιτροπής, παρέχει περιορισμένες πληροφορίες για τη σχετική επιτυχία των εθνικών αρχών όσον αφορά τη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ.

Γράφημα 10

Κατανομή των «δημοσιονομικών διορθώσεων» που εφαρμόστηκαν κατά τα έτη 2007-2013 από τη ΓΔ AGRI, τη ΓΔ EMPL και τη ΓΔ REGIO σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επί του παρόντος, διατίθεται μόνο σωρευτική ανάλυση. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν κατά τα έτη 2007-2013 ανέρχονται συνολικά σε 14,0 δισεκατομμύρια, ποσό το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 2 % των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής.

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί της ΕΕ για το 2013, στοιχεία από το λογιστικό σύστημα για τη σημείωση 6 των λογαριασμών.

Οι ελεγκτικές εργασίες του Συνεδρίου αντικατοπτρίζουν τον όγκο των δαπανών επιμερισμένης διαχείρισης της ΕΕ στα κράτη μέλη

38

Στόχος του ετήσιου δείγματος που επέλεξε το Συνέδριο για τον έλεγχο στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας είναι να συναχθεί συμπέρασμα σχετικά με το κατά πόσο τα επίπεδα σφάλματος είναι σημαντικά ή όχι επί του συνόλου των δαπανών της ΕΕ και για βασικούς τομείς δαπανών. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται παρέχει ένα εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες της ΕΕ συνολικά.

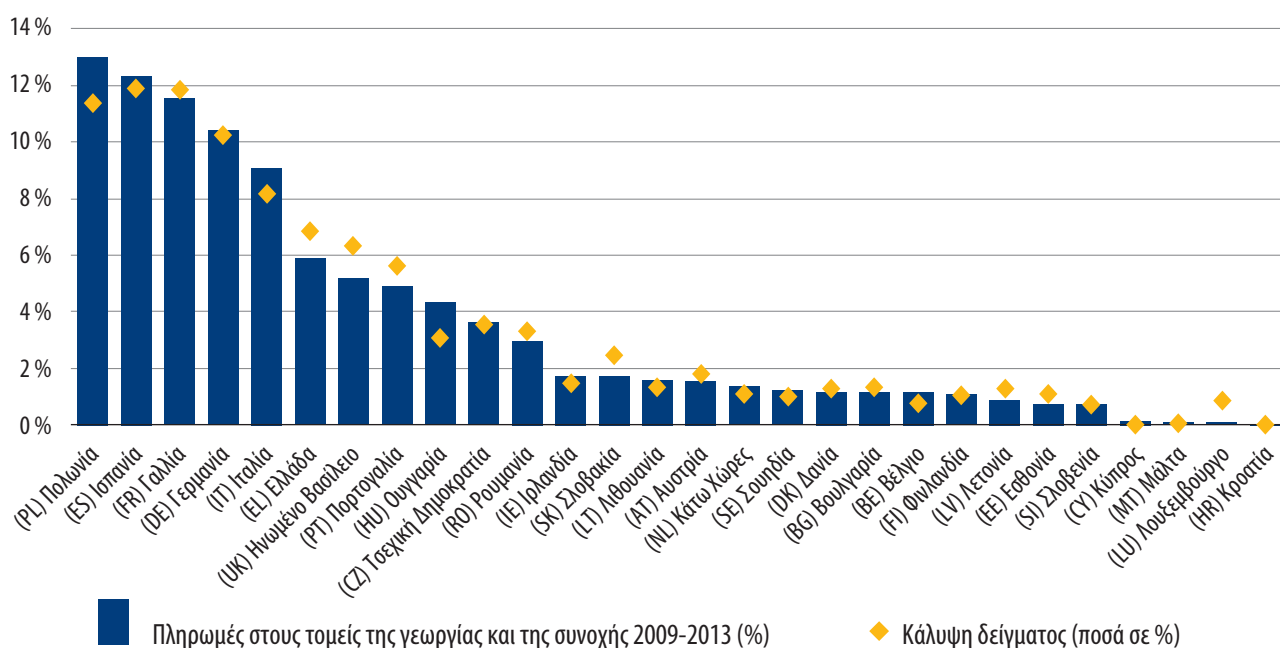
39

Ο έλεγχος δείγματος πληρωμών αποτελεί αναγκαίο, αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο συναγωγής διαπιστώσεων, στις οποίες μπορούν να βασιστούν η συνολική γνώμη του Συνεδρίου και οι ειδικές εκτιμήσεις. Η μεθοδολογία δειγματοληψίας που χρησιμοποιεί το Συνέδριο έχει ως αποτέλεσμα οι εργασίες που πραγματοποιούνται σε κάθε κράτος μέλος να είναι αναλογικές προς το δαπανηθέν ποσό για μεγαλύτερη χρονική περίοδο (βλέπε **γράφημα 11**, όπου παρουσιάζεται η σχετική κατανομή των 2 920 πράξεων που εξετάστηκαν για την περίοδο 2009-2013)²⁷.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

Γράφημα 11

Σχετική κατανομή των δαπανών και του ελέγχου των πράξεων από το Συνέδριο στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής κατά τα έτη 2009-2013

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και εκθέσεις για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για τα έτη 2007-2013.

Διατίθενται βελτιωμένες πληροφορίες για τα έντεκα κράτη μέλη στα οποία αντιστοιχεί ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % των δαπανών επιμερισμένης διαχείρισης

40

Στα **παράρτημα 2-4** παρουσιάζεται η συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τα έτη 2009-2013 στα δείγματα που επιλέχθηκαν από το Συνέδριο σε διάφορα κράτη μέλη. Τα δεδομένα παρέχονται τόσο σε συγκεντρωτική μορφή για τους τομείς της γεωργίας και της συνοχής (**παράρτημα 2**) όσο και χωριστά για τον τομέα της γεωργίας (**παράρτημα 3**) και για τον τομέα της συνοχής (**παράρτημα 4**). Από την ανάλυση των εν λόγω δεδομένων προκύπτει ότι:

- Εντοπίστηκαν σφάλματα στα δείγματα που ελήφθησαν από όλα τα κράτη μέλη.
- Σχεδόν το ήμισυ των πράξεων του δείγματος επηρεάστηκε από κάποιο βαθμό παραβίασης νομικών απαιτήσεων.
- Περισσότερες από το ένα τέταρτο των πράξεων του δείγματος αφορούσαν αχρεωστήτως καταβληθείσες πληρωμές ή παρεμφερή σφάλματα τα οποία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς, εκ των οποίων περίπου τα τρία τέταρτα αντιστοιχούσαν σε ποσοστό έως 20 % της αξίας της εξεταζόμενης πράξης, ενώ τα υπόλοιπα κυμαίνονταν μεταξύ του 20 % και του 100 % της αξίας της πράξης.

41

Έντεκα κράτη μέλη (Πολωνία, Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία, Ουγγαρία, Τσεχική Δημοκρατία και Ρουμανία, για τα οποία εξετάστηκαν 2 376 πράξεις²⁸ για τα έτη 2009-2013) απορρόφησαν ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % των δαπανών επιμερισμένης διαχείρισης για την περίοδο 2009-2013 (βλέπε **γράφημα 11**), ήτοι συνολικά 507 δισεκατομμύρια ευρώ. Για αυτή την ομάδα κρατών συνολικά, το μερίδιο των σφαλμάτων με υψηλό αντίκτυπο (τα οποία προσδιορίζονται ποσοτικώς μεταξύ του 80 % και του 100 % της αξίας της εξεταζόμενης πράξης) συνάδει εν γένει με το συνολικό μερίδιο δαπανών τους.

42

Σε καθένα από τα εν λόγω κράτη μέλη:

- ο Τουλάχιστον το ένα τρίτο των πράξεων που εξετάστηκαν αφορούσαν κάποιο βαθμό παραβίασης νομικών απαιτήσεων.
- ο Τουλάχιστον το ένα έβδομο (και συχνά πολύ υψηλότερο ποσοστό) των πράξεων που εξετάστηκαν αφορούσαν αχρεωστήτως καταβληθείσες πληρωμές και παρεμφερή, προσδιορίσιμα ποσοτικώς σφάλματα.

Το γεγονός ότι το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα τόσο συχνά είναι ενδεικτικό της πολυπλοκότητας των κανόνων επιλεξιμότητας και των συστημάτων διαχείρισης για τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ

43

Τα επίπεδα παρατυπίας είναι σημαντικά σε καθένα από αυτά τα έντεκα κράτη μέλη (βλέπε σημείο 41), καθώς και στα υπόλοιπα 17 κράτη μέλη συνολικά. Για την περίοδο την οποία καλύπτει η παρούσα επισκόπηση, το Συνέδριο εξέτασε μεγάλο αριθμό συστημάτων ελέγχου στα εν λόγω κράτη μέλη και κατέληξε κατά κύριο λόγο στο συμπέρασμα ότι είναι «μερικώς αποτελεσματικά». Το γεγονός ότι, παρά τον εν λόγω χαρακτηρισμό των συστημάτων, το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα σχεδόν στο ήμισυ των πράξεων που εξετάζει, είναι ενδεικτικό, μεταξύ άλλων, της πολυπλοκότητας των κανόνων επιλεξιμότητας και των συστημάτων διαχείρισης των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ.

44

Το Συνέδριο επιλέγει τα δείγματα που παρουσιάζονται στα **παραρτήματα 2-4** χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της δειγματοληψίας νομισματικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, κάθε ευρώ, και όχι κάθε πράξη, αποτελεί ενιαία μονάδα δείγματος και έχει τις ίδιες πιθανότητες να επιλεγεί. Η προσέγγιση του Συνεδρίου δεν αποσκοπεί στη συγκέντρωση δεδομένων σχετικά με τη συχνότητα στον πληθυσμό. Συνεπώς, τα αριθμητικά στοιχεία που παρουσιάζονται στα **παραρτήματα 2-4** δεν αποτελούν ένδειξη της συχνότητας του σφάλματος στις πράξεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ συνολικά ή σε επιμέρους κράτη μέλη. Η προσέγγιση δειγματοληψίας που ακολουθούμε εφαρμόζει διαφορετική στάθμιση στις διάφορες πράξεις, η οποία αντικατοπτρίζει την αξία των υπό εξέταση δαπανών και την ένταση των ελεγκτικών εργασιών. Η εν λόγω στάθμιση δεν εφαρμόζεται στον πίνακα συχνότητας και, κατά συνέπεια, αποδίδεται η ίδια βαρύτητα στην αγροτική ανάπτυξη με εκείνη που αποδίδεται στο ΕΓΤΕ στον τομέα της γεωργίας και στο ΕΚΤ στον τομέα της συνοχής. Επομένως, η σχετική συχνότητα σφάλματος στα δείγματα που επιλέχθηκαν σε διάφορα κράτη μέλη δεν μπορεί να αποτελέσει ενδεικτικό στοιχείο για το σχετικό επίπεδο σφάλματος στα διάφορα κράτη μέλη.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

45

Αυτό επιβεβαιώνεται από τη σύγκριση των αποτελεσμάτων για τους τομείς της γεωργίας και της συνοχής (βλέπε **παραρτήματα 3 και 4**). Αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά και άλλα προσδιορισίμα ποσοτικώς σφάλματα στον τομέα της γεωργίας εμφανίστηκαν περίπου στο ένα τρίτο των γεωργικών ενισχύσεων του δείγματος, σε αντίθεση με τις ενισχύσεις στον τομέα της συνοχής, όπου το αντίστοιχο ποσοστό δεν υπερέβαινε το ένα πέμπτο των πράξεων που εξετάστηκαν. Ωστόσο, τα αποτελέσματα του Συνεδρίου επί σειρά ετών καταδεικνύουν ότι το σφάλμα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στις δαπάνες στον τομέα της συνοχής (6 % συνολικά κατά τη συγκεκριμένη περίοδο) παρά στις δαπάνες στον τομέα της γεωργίας (3,7 % κατά την ίδια περίοδο).

46

Χαρακτηριστικό των πληρωμών γεωργικών επιδοτήσεων που εξετάσε το Συνέδριο είναι οι συχνές, αλλά εν γένει σχετικά μικρής σοβαρότητας, δηλώσεις εκτάσεων καθ' υπέρβαση των πραγματικών, στις οποίες βασίστηκαν οι επιδοτήσεις. Αυτό είναι εμφανές στις διαπιστώσεις για τη Γαλλία (που είναι ο μεγαλύτερος αποδέκτης στον τομέα της γεωργίας). Οι γεωργικές πράξεις που εξετάστηκαν στη Γαλλία παρουσιάζουν την υψηλότερη συχνότητα προσδιορισίμων ποσοτικώς σφαλμάτων (αντιστοιχούν περίπου στο ήμισυ των πράξεων που εξετάστηκαν). Ωστόσο, η συντριπτική πλειονότητα των σφαλμάτων βρίσκεται στα χαμηλότερα όρια του φάσματος. Στον τομέα της συνοχής, το ένα πέμπτο του συνόλου των προσδιορισίμων ποσοτικώς σφαλμάτων εντοπίστηκε στην Ισπανία (που είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος αποδέκτης στον τομέα της συνοχής) και αντιστοιχούσε στο ένα τρίτο των προσδιορισίμων ποσοτικώς σφαλμάτων με υψηλό αντίκτυπο (τα οποία κυμαίνονταν μεταξύ του 80 % και του 100 % της αξίας της πράξης που ελέγχθηκε).

47

Πολλά σφάλματα προέκυψαν λόγω της πολύπλοκης διάρθρωσης του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να αναζητούν ευκαιρίες για την απλούστευσή της (βλέπε σημείο 31). Ωστόσο, εντωμεταξύ, η πείρα έχει καταδείξει ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στη διαχείριση του τρέχοντος συστήματος και, κατ' επέκταση, στην εφαρμογή της πολιτικής. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται στα κράτη μέλη για τη βελτίωση της κατάστασης πρέπει να συνεχιστούν.

Το πολύπλοκο πλαίσιο ελέγχου για τις δαπάνες επιμερισμένης διαχείρισης της ΕΕ

48

Το πλαίσιο εποπτείας και ελέγχου για αμφοτέρους τους τομείς της συνοχής και της γεωργίας, όπως απεικονίζεται στο **παράρτημα 5**, είναι πολύπλοκο. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη φέρουν από κοινού την ευθύνη για την εφαρμογή της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής. Συνεπώς, η διαχείριση και η καταβολή του μεγαλύτερου μέρους των δαπανών πραγματοποιείται από τις εθνικές ή τοπικές αρχές, των οποίων οι ρόλοι και οι διαδικασίες ελέγχου προβλέπονται στη νομοθεσία της ΕΕ. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ, οι εν λόγω αρχές διενεργούν διοικητικούς ελέγχους επί των αιτήσεων ενίσχυσης και των αιτημάτων απόδοσης δαπανών προκειμένου να εξακριβώνουν την επιλεξιμότητά τους. Επίσης, καλούνται να πραγματοποιούν επισκέψεις σε σημαντικό αριθμό δικαιούχων και έργων προκειμένου να ελέγχουν τη χρήση των πόρων. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων για να μειώσουν ή να αρνηθούν την καταβολή πληρωμών προς τους δικαιούχους σε πολλές περιπτώσεις. Για τον τομέα της γεωργίας, πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων τους.

49

Οι λειτουργικά ανεξάρτητοι ελεγκτικοί φορείς (στον τομέα της γεωργίας: οργανισμοί πιστοποίησης στον τομέα της συνοχής: ελεγκτικές αρχές) που ορίζονται από τα κράτη μέλη διαβιβάζουν πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα των συστημάτων ελέγχου που έχουν θεσπίσει οι αρχές και σχετικά με την κατάρτιση των στατιστικών για τις επιθεωρήσεις. Στον τομέα της γεωργίας, οι εν λόγω φορείς πιστοποιούν ετησίως στην Επιτροπή την αξιοπιστία των λογαριασμών και στον τομέα της συνοχής υποβάλλουν ετήσια έκθεση ελέγχου.

50

Μολονότι οι διαδικασίες για τον τομέα της γεωργίας και της συνοχής είναι παρεμφερείς, διαφέρουν ως προς ορισμένα χαρακτηριστικά. Στον τομέα της συνοχής, η Επιτροπή λαμβάνει από τις ελεγκτικές αρχές ετήσια έκθεση ελέγχου που περιλαμβάνει ελεγκτική γνώμη και εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος. Για τον τομέα της γεωργίας, οι οργανισμοί πιστοποίησης θα παρέχουν παρόμοιες πληροφορίες για την περίοδο 2014-2020.

51

Στον τομέα της γεωργίας, εφαρμόζεται μια ετήσια διαδικασία δημοσιονομικής εκκαθάρισης και μια πολυετής διαδικασία εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση. Στον τομέα της συνοχής, εφαρμόζεται παρόμοια διαδικασία για τα επιχειρησιακά προγράμματα που ξεκινούν στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020. Το Συνέδριο έχει λάβει υπόψιν τις εν λόγω διαφορές στο πλαίσιο της αξιολόγησής του σχετικά με τον εποπτικό ρόλο της Επιτροπής.

52

Ο ρόλος των διορθωτικών μέτρων εξετάζεται στις ετήσιες εκθέσεις για το 2009 και το 2012²⁹. Διορθωτικά μέτρα μπορούν να εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη πριν ή μετά την καταβολή των πληρωμών. Τα μέτρα που εφαρμόζονται πριν από την καταβολή των πληρωμών περιλαμβάνουν τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων των δικαιούχων από τις εθνικές αρχές και τη διενέργεια επισκέψεων επιθεώρησης, ενώ εκείνα που εφαρμόζονται μετά την καταβολή περιλαμβάνουν τις ανακτήσεις από δικαιούχους στις οποίες προβαίνουν τα κράτη μέλη³⁰ και την απόσυρση των παράτυπων δαπανών (βλέπε σημείο 79).

Ο ρόλος των «δημοσιονομικών διορθώσεων»

53

Οι εποπτικές εργασίες της Επιτροπής καλύπτουν ζητήματα από τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη έως την εξέταση των συστημάτων ελέγχου από την Επιτροπή. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει, παραδείγματος χάριν, ότι λείπουν βασικά στοιχεία από τα συστήματα, πρέπει να επιβάλει «δημοσιονομική διόρθωση». Το Συνέδριο ανέλυσε τον ρόλο των «δημοσιονομικών διορθώσεων» στις ετήσιες εκθέσεις του για τα οικονομικά έτη 2009, 2012 και 2013³¹.

54

Στην πραγματικότητα, οι «δημοσιονομικές διορθώσεις» που επέβαλε η Επιτροπή κατά τα έτη 2007-2013 στις δαπάνες στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν είχαν, στην πράξη, ως αποτέλεσμα τη μείωση των πληρωμών προς τους τελικούς δικαιούχους.

- Στον τομέα της γεωργίας, οι δημοσιονομικές διορθώσεις δημιουργούν έσοδα για ειδικό προορισμό³². Τα εν λόγω έσοδα για ειδικό προορισμό χρηματοδοτούνται από τις επιβληθείσες δημοσιονομικές διορθώσεις στα κράτη μέλη και συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση του τρέχοντος προϋπολογισμού.
- Στον τομέα της συνοχής, οι εθνικές αρχές είχαν το δικαίωμα να δηλώνουν πρόσθετα έργα για την αντιστάθμιση των δημοσιονομικών διορθώσεων που εφαρμόζονταν. Στη συνέχεια, η Επιτροπή, μετά τους συνήθεις ελέγχους, κατέβαλλε στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος το ποσό της διαφοράς που προέκυπτε μεταξύ της νέας αίτησης (ή των νέων αιτήσεων) και της «δημοσιονομικής διόρθωσης».

Η ανάκτηση από τους τελικούς δικαιούχους αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών.

55

Το Συνέδριο έχει σχολιάσει στο παρελθόν το μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εφαρμογή των «δημοσιονομικών διορθώσεων». Πολλές από τις «δημοσιονομικές διορθώσεις» πραγματοποιούνται αρκετά έτη μετά την αρχική εκταμίευση των κονδυλίων³³.

56

Η Επιτροπή παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις «δημοσιονομικές διορθώσεις» και τις ανακτήσεις στους ετήσιους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ (και συγκεκριμένα στη σημείωση 6) και, από το 2012 και εξής, σε ειδική ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο³⁴.

57

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής³⁵ οι συγκεντρωτικές πληροφορίες για τη γεωργία ανά κράτος μέλος (σε απόλυτες και σχετικές τιμές) καλύπτουν όλες τις αποφάσεις της Επιτροπής για την περίοδο 1999-2013. Για τον τομέα της συνοχής, οι συγκεντρωτικές πληροφορίες ανά κράτος μέλος (σε απόλυτες και σχετικές τιμές) παρέχονται τόσο για την περίοδο 2000-2006 όσο και για την περίοδο 2007-2013. Η λήψη διορθωτικών μέτρων για την περίοδο 2000-2006 είναι ακόμη σε εξέλιξη και οι περισσότερες διορθώσεις πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία έτη. Με βάση τις πληροφορίες που παρουσιάζονται, η κατανομή, σε απόλυτους όρους, των «δημοσιονομικών διορθώσεων» αφορά περιορισμένο αριθμό κρατών μελών. Στον τομέα της γεωργίας, τα τρία κράτη μέλη στα οποία σημειώνονται τα υψηλότερα ποσοστά είναι η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ισπανία (61 % των διορθώσεων και 32 % των πληρωμών για την περίοδο 1999-2003). Στον τομέα της συνοχής, για την περίοδο 2000-2006, τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στα ίδια κράτη μέλη αλλά με διαφορετική σειρά (83 % των διορθώσεων για το 45 % της συνεισφοράς της ΕΕ για την περίοδο 2000-2006) (βλέπε *γράφημα 10*).

Το επίπεδο σφάλματος που ανέφερε το Συνέδριο το 2013 θα ήταν υψηλότερο κατά 1,6 % εάν δεν είχε λάβει υπόψιν τα διορθωτικά μέτρα

58

Στις ετήσιες εκθέσεις για το 2009 και για το 2012 επεξηγείται ο τρόπος με τον οποίο το Συνέδριο λαμβάνει υπόψιν τους διάφορους διορθωτικούς μηχανισμούς. Λαμβάνονται υπόψιν όλες οι προσαρμογές που πραγματοποιούνται πριν από την καταβολή των πληρωμών, καθώς και οι διορθώσεις με προσδιορισμό ποσοτικώς αντίκτυπο σε επίπεδο έργου που πραγματοποιούνται μετά την καταβολή των πληρωμών από την Επιτροπή και πριν από την εξέταση του Συνεδρίου. Το Συνέδριο ελέγχει την εφαρμογή των εν λόγω διορθώσεων (που περιλαμβάνουν τις ανακτήσεις από δικαιούχους και τις λεπτομερείς διορθώσεις σε επίπεδο έργου) και, όπου είναι σκόπιμο, τις εξαιρεί από το ποσοστό σφάλματος.

59

Στην ετήσια έκθεσή του για το 2013, το Συνέδριο υπολόγισε ότι χωρίς την εφαρμογή των εν λόγω διορθωτικών μηχανισμών από τις αρχές των κρατών μελών και την Επιτροπή, το αναφερθέν ποσοστό σφάλματος για τα δείγματα πράξεων θα ήταν υψηλότερο κατά 1,6 εκατοστιαίες μονάδες³⁶. Οι πράξεις που έχουν εξαιρεθεί εξ ολοκλήρου βάσει των ελέγχων των κρατών μελών δεν μπορούν, εκ φύσεως, να προσδιοριστούν ποσοτικά.

60

Ωστόσο, οι αρχές των κρατών μελών διέθεταν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία, όσον αφορά τις πρόσθετες πράξεις, ώστε να έχουν εντοπίσει και διορθώσει πολυάριθμα σφάλματα προτού υποβάλουν αίτηση απόδοσης δαπανών στην Επιτροπή³⁷.

Η αξιολόγηση της Επιτροπής βασίζεται κατ' αρχάς στα στοιχεία των κρατών μελών

61

Για τον υπολογισμό του «εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος», η Επιτροπή βασίζεται στις στατιστικές των επιθεωρήσεων των οργανισμών πληρωμών (γεωργία) και στα επικυρωμένα ποσοστά σφάλματος που δηλώνουν οι ελεγκτικές αρχές (συνοχή). Εκτιμάται ότι το εν λόγω ποσοστό αντικατοπτρίζει τον δημοσιονομικό αντίκτυπο των παρατυπιών στις πληρωμές μετά τη διενέργεια όλων των ελέγχων, ο οποίος εκφράζεται ως ποσοστό επί του ποσού των πληρωμών. Στον τομέα της συνοχής, το «εναπομένον ποσοστό σφάλματος»³⁸ λαμβάνει υπόψιν τις δημοσιονομικές διορθώσεις από την έναρξη της περιόδου 2007-2013. Σε αυτό περιλαμβάνονται οι διορθώσεις που έχουν ήδη εφαρμοστεί σε επίπεδο ΕΕ ή/και σε εθνικό επίπεδο, καθώς και οι εκκρεμείς «δημοσιονομικές διορθώσεις». Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των γενικών διευθύνσεων, η Επιτροπή δημοσιεύει ενοποιημένα αριθμητικά στοιχεία που προκύπτουν από την εν λόγω διαδικασία.

62

Παρά τις βελτιώσεις που σημειώθηκαν τα τελευταία έτη στις πληροφορίες της Επιτροπής όσον αφορά τον κίνδυνο, η εκτίμηση της τελευταίας για το 2013 σχετικά με τα ποσά σε κίνδυνο της ΓΔ REGIO (2,8 %) και η συγκεντρωτική εκτίμηση για το σύνολο της επιμερισμένης διαχείρισης (3,0 %) είναι σημαντικά χαμηλότερες από τα εκτιμώμενα επίπεδα σφάλματος που ανέφερε το Συνέδριο (βλέπε *πίνακα 1*). Σημειωτέον ότι τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής βασίζονται στην ανάλυση των στατιστικών στοιχείων που υποβάλλουν οι αρχές των κρατών και στην αύξηση αυτών, βάσει επαγγελματικής κρίσης, για τους σκοπούς της διαχείρισης.

Πίνακας 1

Αποτελέσματα ελέγχου του Συνεδρίου για το 2013 σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις των ποσών σε κίνδυνο βάσει των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων των ΓΔ AGRI, EMPL και REGIO για το 2013

Κεφάλαιο ετήσιας έκθεσης	Πιθανότερο ποσοστό σφάλματος (ΠΠΣ) 2013 (%)	Διάστημα εμπιστοσύνης (%)		Επιτροπή - ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων ανά γενική διεύθυνση	Ποσά σε κίνδυνο (%)	
		Κατώτατο όριο σφάλματος (ΚΟΣ)	Ανώτατο όριο σφάλματος (ΑΟΣ)		Εκτίμηση	Ανώτατο όριο
Γεωργία: αγορά και άμεση στήριξη	3,6	1,7	5,5	AGRI	2,7	-
Αγροτική ανάπτυξη, περιβάλλον, αλιεία και υγεία	6,7	3,5	9,9	AGRI	5,2	-
Περιφερειακή πολιτική, ενέργεια και μεταφορές	6,9	3,7	10,1	REGIO	2,8	5,3
Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις	3,1	1,5	4,7	EMPL	2,6	3,5
Σύνολο	5,2	4,0	6,3	Συγκεντρωτικά	3,0	-

Πηγή: Ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2013.

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της Επιτροπής για το 2013.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Συνεδρίου, το διάστημα εμπιστοσύνης ήταν 95% (βλέπε παράρτημα 1.1 της ετήσιας έκθεσης για το 2013). Η ΓΔ EMPL υπολόγισε το ανώτατο όριο με τη χρήση διαστήματος εμπιστοσύνης 90%. Η ΓΔ REGIO δεν υπέβαλε, στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2013, στοιχεία σχετικά με το διάστημα εμπιστοσύνης. Εάν το Συνέδριο είχε επίσης χρησιμοποιήσει διάστημα εμπιστοσύνης 90%, το ΚΟΣ θα ήταν υψηλότερο και το ΑΟΣ χαμηλότερο από τα όρια που εμφανίζονται στον πίνακα. Τα στοιχεία που παρουσίασαν η ΓΔ EMPL και η ΓΔ REGIO στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους βασίστηκαν στην εξέταση των δαπανών του 2012 από τις ελεγκτικές αρχές. Όσον αφορά την περιφερειακή πολιτική και την πολιτική απασχόλησης, το εκτιμώμενο από το Συνέδριο πιθανότερο ποσοστό σφάλματος για το 2012 ήταν κατά περίπου 0,1 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερο από του 2013, ενώ το ΚΟΣ και το ΑΟΣ ανήλθαν σε 3,7% και 9,9% για την περιφερειακή πολιτική και σε 1,4% και 5,2% για την απασχόληση.

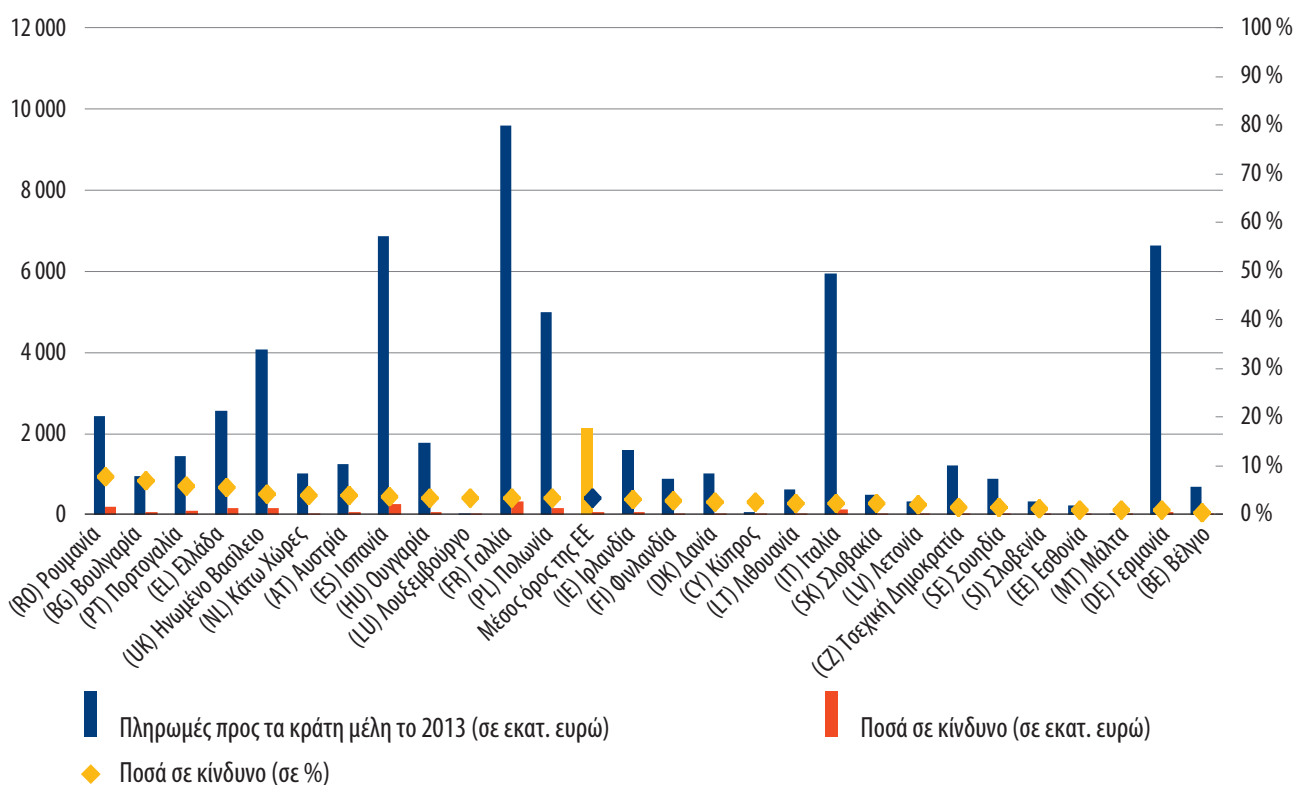
63

Από τα αποτελέσματα των ελέγχων του Συνεδρίου για κάθε έτος από το 2009 έως το 2013 διαπιστώνεται σημαντικό επίπεδο σφάλματος στους τομείς της συνοχής και της γεωργίας, με τον τομέα της συνοχής να ενέχει μεγαλύτερο κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος (βλέπε σημείο 23). Όπως εμφανίζει ο **πίνακας 1**, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής για το 2013 το ποσοστό σφάλματος είναι υψηλότερο στον τομέα της γεωργίας σε σύγκριση με τον τομέα της συνοχής. Αυτό αντικατοπτρίζει εν μέρει τη διαφορετική μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για τον ποσοτικό προσδιορισμό του αντικτύπου των διορθωτικών μέτρων μεταξύ των τομέων της γεωργίας και της συνοχής.

64

Στα **γραφήματα 12** και **13** παρουσιάζονται οι πληρωμές προς τα κράτη μέλη το 2013 (σε εκατομμύρια ευρώ), οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για το 2013 όσον αφορά τα ποσά σε κίνδυνο (σε εκατομμύρια ευρώ) στα εν λόγω κράτη μέλη, καθώς και το ποσοστό των κονδυλίων σε κίνδυνο. Τα στοιχεία απεικονίζονται κατά φθίνουσα σειρά βάσει του ποσοστού κονδυλίων σε κίνδυνο.

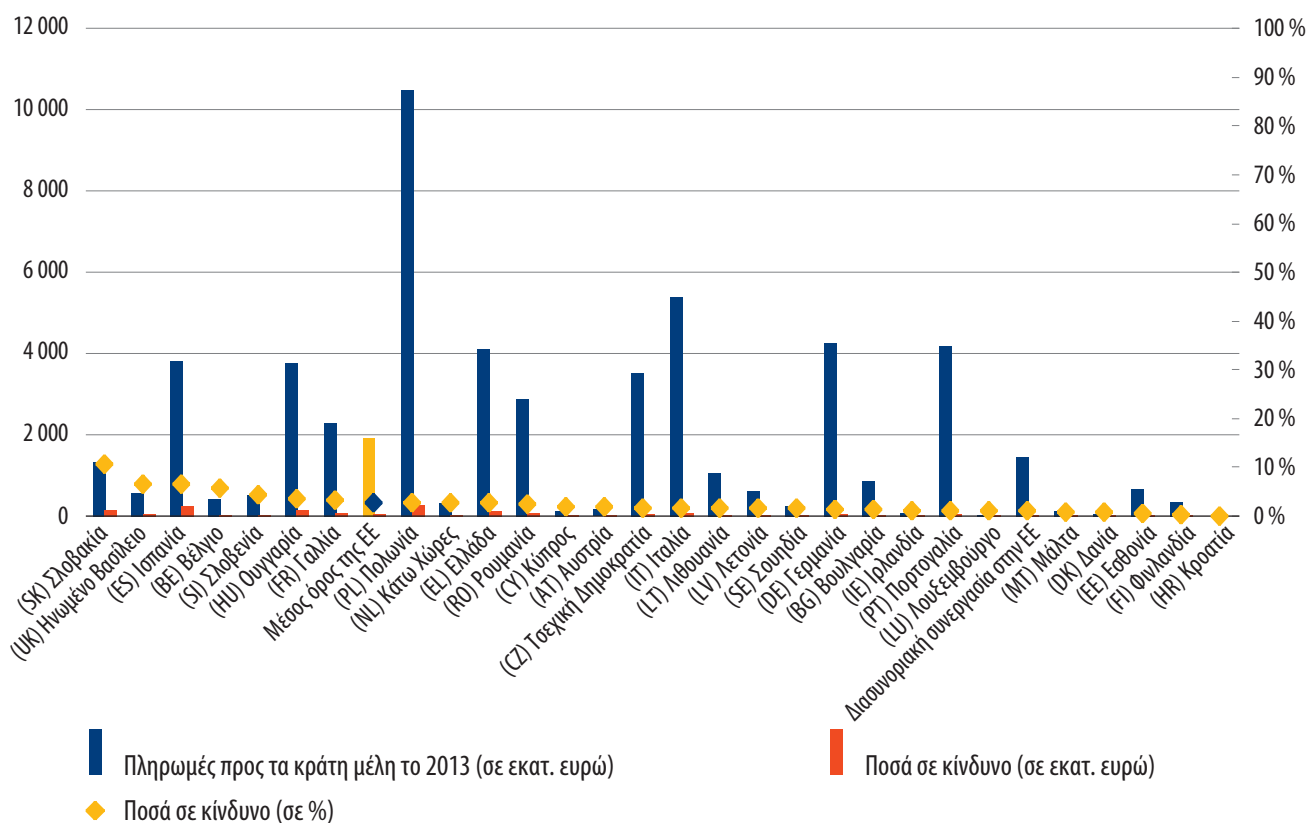
Γράφημα 12 ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ: Ποσά που καταβλήθηκαν στα κράτη μέλη και εκτιμήσεις της Επιτροπής όσον αφορά τα ποσά και το ποσοστό των κονδυλίων «σε κίνδυνο» ανά κράτος μέλος (τα αρχικά δεδομένα περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης για το 2013)

Πηγή: Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI (Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

Γράφημα 13

ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΤΣ: Ποσά που καταβλήθηκαν στα κράτη μέλη και εκτιμήσεις της Επιτροπής όσον αφορά τα ποσά και το ποσοστό των κονδυλίων «σε κίνδυνο» ανά κράτος μέλος (τα αρχικά δεδομένα περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης για το 2013)

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των ΓΔ EMPL και ΓΔ REGIO (Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

65

Η Επιτροπή συνοψίζει τα κύρια στοιχεία των εν λόγω ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων στη συγκεφαλαιωτική της έκθεση. Στη συγκεφαλαιωτική έκθεση για το 2013, η Επιτροπή εκτιμά ότι ο αντίκτυπος των παράτυπων δαπανών ανέρχεται στο 2,8 % των συνολικών δαπανών της ΕΕ. Για τη γεωργία και τη συνοχή, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 3,0 % (βλέπε **πίνακα 1**).

Εποπτεία των γεωργικών δαπανών από την Επιτροπή

66

Η Επιτροπή ασκεί τον εποπτικό της ρόλο στον τομέα της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης κατά κύριο λόγο μέσω της διαδικασίας εκκαθάρισης των λογαριασμών της ΓΔ AGRI, η οποία περιλαμβάνει δύο στάδια:

- ο Μία ετήσια διαδικασία δημοσιονομικής εκκαθάρισης, η οποία καλύπτει τους ετήσιους λογαριασμούς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου κάθε διαπιστευμένου οργανισμού πληρωμών. Η απόφαση εκκαθάρισης των λογαριασμών λαμβάνεται με γνώμονα τους ελέγχους οι οποίοι διενεργούνται από ανεξάρτητους οργανισμούς πιστοποίησης στα κράτη μέλη και υποβάλλονται στην Επιτροπή. Η απόφαση αυτή μπορεί να οδηγήσει σε δημοσιονομικές διορθώσεις.
- ο Μία πολυετή διαδικασία εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε «δημοσιονομικές διορθώσεις» για το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, εάν οι δαπάνες ενός ή περισσότερων οικονομικών ετών πραγματοποιήθηκαν κατά παράβαση των κανόνων της ΕΕ. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται ως προς τη συμμόρφωση βασίζονται σε «ελέγχους συμμόρφωσης» τους οποίους διενεργεί η Επιτροπή (βλέπε σημείο 54).

Οι εργασίες της Επιτροπής έχουν βελτιωθεί κατά τα τελευταία τρία έτη

67

Με τις ετήσιες εργασίες για τη δήλωση αξιοπιστίας διαπιστώθηκε³⁹ ότι, στη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών, η Επιτροπή έχει βελτιώσει τους ελέγχους που διενεργεί για την εκκαθάριση των λογαριασμών. Κατά συνέπεια, το Συνέδριο μπόρεσε να χρησιμοποιήσει, για το 2013, τα αποτελέσματα των ελέγχων αγροτικής ανάπτυξης της ΓΔ AGRI προκειμένου να αξιολογήσει την αξιοπιστία των συστημάτων ελέγχου στα κράτη μέλη.

68

Από τη συνέχεια που δόθηκε το 2013 στις συστάσεις της ειδικής έκθεσης αριθ. 7/2010 «Έλεγχος της διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών», προέκυψε το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή έλαβε κατάλληλα και έγκαιρα μέτρα με σκοπό την ενίσχυση του ρόλου των οργανισμών πιστοποίησης. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω οργανισμοί θα καλύπτουν, από το 2015 και εξής, όλες τις πτυχές της νομιμότητας και κανονικότητας.

69

Πρόσφατα, η Επιτροπή άλλαξε προσέγγιση ως προς την αναφορά των σφαλμάτων στην ετήσια έκθεση δραστηριότητων. Έως το 2011, τα στοιχεία που παρουσιάζονταν στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων βασίζονταν εξ ολοκλήρου στις στατιστικές των επιθεωρήσεων που παρείχαν οι αρχές των κρατών μελών. Μολονότι η Επιτροπή είχε επίγνωση των αδυναμιών που παρουσίαζε το έργο των οικείων αρχών, έκρινε ότι με κατ' αποκοπήν αύξηση των αναφερθέντων ποσοστών σφαλμάτων κατά 25 % θα αντισταθμιζόταν επαρκώς ο αντίκτυπος των εν λόγω αδυναμιών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή παρουσίαζε σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά σφάλματος από ό,τι το Συνέδριο. Αυτή η αλλαγή προσέγγισης αποτελεί αναγνώριση των αδυναμιών που είχε επισημάνει το Συνέδριο σε προγενέστερες ετήσιες εκθέσεις⁴⁰ και τις οποίες είχε επιβεβαιώσει η Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής.

70

Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της για το 2012 και το 2013, η ΓΔ AGRI προσάρμοσε τα ποσοστά σφάλματος που υποβλήθηκαν από τις αρχές ώστε να λαμβάνονται υπόψιν και άλλες πηγές πληροφοριών. Πλέον, κατά την αξιολόγηση του ποσοστού σφάλματος για τους οργανισμούς πληρωμών, η ΓΔ AGRI λαμβάνει υπόψιν τους δικούς της ελέγχους ως προς τη συμμόρφωση, καθώς και τους ελέγχους του Συνεδρίου, τις ετήσιες εκθέσεις των οργανισμών πιστοποίησης και κάθε άλλη διαθέσιμη πληροφορία. Για το 2013, η ΓΔ AGRI προσάρμοσε τα ποσοστά σφάλματος που υπέβαλαν τα κράτη μέλη για 43 από τους 48 οργανισμούς πληρωμών που ελέγχθηκαν από την Επιτροπή και το Συνέδριο κατά τα τρία τελευταία έτη. Παραδείγματος χάριν, όσον αφορά τις άμεσες ενισχύσεις της ΕΕ, το εναπομένον ποσοστό σφάλματος, το οποίο είχε υπολογιστεί με βάση τα στατιστικά στοιχεία που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη, υπερτριπλασιάστηκε (2,33 % έναντι 0,69 %) έπειτα από τις εν λόγω αυξήσεις. Όσον αφορά τις δαπάνες που δεν καλύπτονται από τους ελέγχους της Επιτροπής ή του Συνεδρίου, δεν πραγματοποιήθηκαν προσαρμογές.

Οι βασικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις διενεργούνται από τα κράτη μέλη

71

Το σύστημα εποπτείας και ελέγχου που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των γεωργικών επιδοτήσεων είναι το ΟΣΔΕ. Εφαρμόζεται σε όλα τα καθεστώτα ενίσχυσης της ΕΕ που συνδέονται με την έκταση ή το ζωικό κεφάλαιο στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ⁴¹, τα οποία ανήλθαν σε περίπου 47 δισεκατομμύρια ευρώ το 2013.

72

Κατά τους ετήσιους ελέγχους του στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας για την περίοδο 2007-2013, το Συνέδριο εξέτασε τη λειτουργία του ΟΣΔΕ σε 38 οργανισμούς πληρωμών και στα 28 κράτη μέλη. Οι οργανισμοί πληρωμών που εξετάστηκαν διαχειρίζονται το 80 % περίπου των δαπανών των οποίων η διαχείριση υπάγεται στο ΟΣΔΕ. Το Συνέδριο εξέτασε επίσης τα συστήματα εποπτείας και ελέγχου τεσσάρων ακόμη οργανισμών πληρωμών όσον αφορά τα μέτρα του ΕΓΤΕ, των οποίων η διαχείριση δεν υπάγεται στο ΟΣΔΕ.

73

Τα αποτελέσματα των ελέγχων συστημάτων του Συνεδρίου παρουσιάζουν πολύ σημαντικές διαφορές εντός και μεταξύ κρατών μελών. Μόνον επτά από τα συστήματα ελέγχου κρίθηκαν αποτελεσματικά. Άλλα 22 συστήματα κρίθηκαν μερικώς αποτελεσματικά, ενώ 9 συστήματα ελέγχου κρίθηκαν μη αποτελεσματικά⁴².

74

Με την πάροδο των ετών, οι ελεγκτικές δοκιμασίες του Συνεδρίου έχουν καταδείξει ότι το ΟΣΔΕ συμβάλλει σημαντικά στη μείωση των ποσοστών σφάλματος στις δαπάνες τις οποίες καλύπτει. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI για το 2013, στην οποία καταδεικνύεται ότι το ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες των οποίων η διαχείριση υπάγεται στο ΟΣΔΕ ήταν τρεις φορές χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τα μέτρα στήριξης της αγοράς (των οποίων η διαχείριση δεν υπάγεται στο ΟΣΔΕ)⁴³.

Εποπτεία των δαπανών συνοχής από την Επιτροπή

75

Σε αντίθεση με τον τομέα της γεωργίας, δεν προβλέπεται ετήσια διαδικασία εκκαθάρισης για τον τομέα της συνοχής. Κατά τη νέα περίοδο, θα καθιερωθεί διαδικασία εξέτασης και αποδοχής των λογαριασμών. Οι ελεγκτικές αρχές ήδη εξετάζουν τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων. Η παρούσα ενότητα της επισκόπησης αφορά την εποπτεία των ελεγκτικών αρχών από την Επιτροπή.

76

Για κάθε περίοδο, βάσει των προτάσεων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή εγκρίνει επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ) και ενδεικτικά σχέδια χρηματοδότησης που περιλαμβάνουν τη συνεισφορά της ΕΕ και τις εθνικές συνεισφορές. Τα κράτη μέλη φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για την πρόληψη ή τον εντοπισμό και τη διόρθωση των παράτυπων δαπανών, και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

77

Η ευθύνη της καθημερινής διαχείρισης επαφίεται στις διαχειριστικές αρχές και στους ενδιάμεσους φορείς που ορίζουν τα κράτη μέλη. Οι εν λόγω αρχές και φορείς οφείλουν να μεριμνούν για την επιλεξιμότητα των έργων προς χρηματοδότηση από την ΕΕ και για τη συμμόρφωση των δηλωθισών δαπανών με όλους τους όρους που προβλέπονται στους κανονισμούς ή/και στους εθνικούς κανόνες. Οι επαληθεύσεις τους περιλαμβάνουν επιθεωρήσεις των έργων βάσει δείγματος και ελέγχους βάσει εγγράφων πριν από την πιστοποίηση των δαπανών. Οι αρχές πιστοποίησης οφείλουν να διασφαλίζουν ότι έχουν διενεργηθεί οι κατάλληλοι έλεγχοι και πραγματοποιούν πρόσθετες επαληθεύσεις πριν από την υποβολή των δηλώσεων απόδοσης δαπανών στην Επιτροπή.

78

Επιπλέον, για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα (ή ομάδα επιχειρησιακών προγραμμάτων), οι ελεγκτικές αρχές των κρατών μελών πραγματοποιούν ελέγχους συστημάτων, καθώς και εκ των υστέρων ελέγχους σε στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα πράξεων. Όπως αναφέρεται στο σημείο 50, οι ελεγκτικές αρχές λογοδοτούν στην Επιτροπή μέσω της υποβολής ετήσιων εκθέσεων ελέγχου, οι οποίες περιλαμβάνουν την ετήσια ελεγκτική γνώμη σχετικά με τη λειτουργία των συστημάτων και εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος από τις ελεγκτικές αρχές.

79

Σύμφωνα με τους κανονισμούς, εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, είτε βάσει των δικών της εργασιών είτε βάσει των πληροφοριών που διαβιβάζουν οι ελεγκτικές αρχές, ότι η αρχή ενός κράτους μέλους δεν έχει διορθώσει τις σοβαρές ελλείψεις που παρουσιάζουν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου ή/και τις παράτυπες δαπάνες που έχουν δηλωθεί και πιστοποιηθεί, δύναται να διακόψει ή να αναστείλει τις πληρωμές. Εάν το κράτος μέλος δεν διορθώσει τις διαπιστωθείσες αδυναμίες των συστημάτων ή δεν αποσύρει την παράτυπη δαπάνη, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει «δημοσιονομικές διορθώσεις», με αποτέλεσμα την καθαρή μείωση της χρηματοδότησης της ΕΕ για το επιχειρησιακό πρόγραμμα. Ωστόσο, οι εν λόγω καθαρές μειώσεις εφαρμόζονται σπανίως στην πράξη. Κατόπιν συμφωνίας με την Επιτροπή, οι αρχές του κράτους μέλους μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα «διορθωμένα» ποσά για άλλες δαπάνες σε μελλοντικές δηλώσεις.

80

Οι πληροφορίες που παρέχουν οι ελεγκτικές αρχές στις οικείες ετήσιες εκθέσεις ελέγχου, ελεγκτικές γνώμες και εκθέσεις ελέγχου συστημάτων αποτελούν μία από τις κύριες πηγές βάσει των οποίων η Επιτροπή αξιολογεί τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών της ΕΕ για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η Επιτροπή έχει βελτιώσει σταδιακά την προσέγγισή της

81

Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της Επιτροπής περιλαμβάνει εκτίμηση του βαθμού στον οποίο τα επιχειρησιακά προγράμματα παρουσιάζουν σφάλματα νομιμότητας και κανονικότητας. Από το 2011 και εξής, αμφότερες οι αρμόδιες ΓΔ στον τομέα της συνοχής προσαρμόζουν τα αριθμητικά στοιχεία που υποβάλλουν οι αρχές των κρατών μελών ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις αδυναμίες που εντοπίζονται. Όσον αφορά τις ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές που εγκρίθηκαν το 2013 στο πλαίσιο του ΕΚΤ και των ΕΤΠΑ/ΤΣ (επιχειρησιακά προγράμματα 2007-2013), οι ΓΔ EMPL και ΓΔ REGIO εκτίμησαν ότι τα ποσά σε κίνδυνο κυμαίνονται από 2,6 % έως 3,5 % και από 2,8 % έως 5,3 % αντιστοίχως. Το εύρος και στις δύο περιπτώσεις υπερβαίνει το όριο σημαντικότητας του 2 % που έχει οριστεί από την Επιτροπή.

82

Η αρτιότητα της αξιολόγησης της Επιτροπής επηρεάζεται από την ακρίβεια και την αξιοπιστία των πληροφοριών που υποβάλλουν οι αρχές των κρατών μελών. Στην ειδική έκθεση αριθ. 16/2013 με τίτλο «Απολογισμός του «ενιαίου ελέγχου» (single audit) και της χρησιμοποίησης από την Επιτροπή των εργασιών των εθνικών ελεγκτικών αρχών στον τομέα της συνοχής» επισημαίνεται ότι⁴⁴:

- οι ορισμένες ελεγκτικές αρχές υποτιμούσαν τα προβλήματα·
- τα αναφερόμενα ποσοστά σφάλματος δεν ήταν πάντοτε απολύτως αξιόπιστα·
- οι πληροφορίες που διαβίβαζαν τα κράτη μέλη σχετικά με τις «δημοσιονομικές διορθώσεις» ενδέχεται να μην ήταν πάντοτε αξιόπιστες ή ακριβείς και
- η μέθοδος υπολογισμού της Επιτροπής είχε ως αποτέλεσμα την υποτίμηση του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος.

83

Στη διάρκεια της περιόδου 2007-2013, τόσο η ΓΔ EMPL όσο και η ΓΔ REGIO ενίσχυσαν τους ελέγχους τους επί των ελεγκτικών αρχών. Πλέον, η Επιτροπή ζητεί από τις ελεγκτικές αρχές, σε πολλές περιπτώσεις, να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος που δηλώνουν στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου που υποβάλλουν, όπως συμφωνία του ελεγχθέντος πληθυσμού με τις δηλωθείσες δαπάνες, εκ νέου υπολογισμό του μεγέθους του δείγματος ή λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένους ελέγχους πράξεων. Επιπλέον, οι δύο ΓΔ πραγματοποιούν διερευνητικές αποστολές στα κράτη μέλη με σκοπό την επαλήθευση των στοιχείων που διαβιβάζουν οι ελεγκτικές αρχές.

84

Με βάση το έργο των ελεγκτικών αρχών, η Επιτροπή δημοσιεύει τα ποσοστά κινδύνου ανά κράτος μέλος. Το Συνέδριο, στην ετήσια έκθεσή του για το 2013, αναφέρει ότι υπάρχουν αδυναμίες σε ορισμένα από τα στοιχεία που υπέβαλαν οι εθνικές αρχές, καθώς και σε ορισμένες πτυχές της εξέτασης από την Επιτροπή⁴⁵. Πρέπει να επιδεικνύεται προσοχή στη χρήση των στοιχείων ως αξιόπιστης ένδειξης της σχετικής επιτυχίας των κρατών μελών όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους διάφορους κανονισμούς και κανόνες επιλεξιμότητας.

85

Η Επιτροπή διαθέτει περιορισμένες μόνο πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα των συστημάτων επιβολής «διορθωτικών μέτρων» που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη, καθώς και σχετικά με την ακρίβεια, την πληρότητα και την αξιοπιστία των πληροφοριών που υποβάλλουν οι αρχές πιστοποίησης⁴⁶. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου (ΥΕΛΕ) της Επιτροπής, η οποία θεωρεί ότι μόνο πολύ περιορισμένη βεβαιότητα μπορεί να αποκομισθεί σχετικά με τον δημοσιονομικό αντίκτυπο των διορθωτικών μέτρων που αναφέρουν τα κράτη μέλη, λόγω του τρόπου γνωστοποίησης στην Επιτροπή αλλά και λόγω των περιορισμένων ελέγχων που διενεργούν οι ελεγκτικές αρχές σχετικά⁴⁷. Στην απάντησή της όσον αφορά το σημείο 1.41 της ετήσιας έκθεσης για το 2012, η Επιτροπή δήλωσε ότι «τα υπάρχοντα προβλήματα προκαλούνται κατά κύριο λόγο από αναξιόπιστα ποσοστά σφάλματος που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου να βελτιωθεί η αξιοπιστία τους, ιδίως με την προς τα άνω διόρθωσή τους εάν κριθεί απαραίτητο».

86

Εφόσον δεν ζητείται από τις ελεγκτικές αρχές να παρέχουν στην Επιτροπή συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους πράξεων τους οποίους διενεργούν, ώστε να μπορεί η τελευταία να προβαίνει στην επαλήθευση των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου, η Επιτροπή θα διαθέτει περιορισμένα περιθώρια επικύρωσης (και, κατά περίπτωση, προσαρμογής) των αναφερόμενων ποσοστών σφάλματος.

Υπάρχει κίνδυνος η Επιτροπή να υποτιμά το εναπομένον ποσοστό σφάλματος στις δαπάνες συνοχής

87

Συνολικά, ελλοχεύει ο κίνδυνος υποτίμησης του εναπομένου ποσοστού σφάλματος από την Επιτροπή, με αποτέλεσμα η αξιολόγηση την οποία πραγματοποιεί η Επιτροπή στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, όσον αφορά τα επιμέρους ΕΠ και τον δημοσιονομικό αντίκτυπο των επιφυλάξεων, να μην είναι επαρκώς θεμελιωμένη.

88

Στην ειδική έκθεση αριθ. 16/2013, το Συνέδριο συνέστησε στην Επιτροπή να ακολουθεί συνεπή προσέγγιση όταν χρησιμοποιεί ως βάση τις πληροφορίες των κρατών μελών σχετικά με τους ελέγχους και τις «δημοσιονομικές διορθώσεις», να συνεχίσει να παρέχει μεθοδολογική υποστήριξη και καθοδήγηση στους εθνικούς ελεγκτικούς φορείς, να προτείνει ένα σύστημα επιβολής κυρώσεων για τους ελεγκτικούς φορείς που κατ' επανάληψη υποτιμούν τα προβλήματα και να προτείνει ρυθμίσεις για τον επιμερισμό του κόστους του ελέγχου των περιφερειακών δαπανών της ΕΕ μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

Σύνοψη των βασικών κινδύνων και αδυναμιών που διαπιστώθηκαν

Οι κίνδυνοι στον τομέα της γεωργίας αφορούν τις εκτάσεις γης, τα ζώα και τους γεωργούς

89

Η κοινή γεωργική πολιτική της ΕΕ υλοποιείται μέσω των ταμείων ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ. Στην ετήσια έκθεση του Συνεδρίου, και ειδικότερα στα κεφάλαια 3 και 4, συνοψίζονται, μεταξύ άλλων, οι βασικοί κίνδυνοι και αδυναμίες των γεωργικών δαπανών.

90

Οι γεωργικές επιδοτήσεις διοχετεύονται στα 28 κράτη μέλη μέσω 80 περίπου οργανισμών πληρωμών, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την καταβολή των ενισχύσεων στους δικαιούχους. Οι πολύπλοκες νομικές απαιτήσεις, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο, καλύπτουν σημαντικό αριθμό μέτρων και καθεστώτων ενισχύσεων (παραδείγματος χάριν, το ΕΓΤΑΑ περιλαμβάνει 4 άξονες, 46 μέτρα και αρκετές χιλιάδες επιμέρους μέτρα).

91

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι ως προς την κανονικότητα των άμεσων ενισχύσεων είναι η πιθανότητα καταβολής στρεμματικής ενίσχυσης είτε για μη επιλέξιμη έκταση, είτε σε μη επιλέξιμο δικαιούχο, είτε σε περισσότερους του ενός δικαιούχους για το ίδιο αγροτεμάχιο, ή ο εσφαλμένος υπολογισμός των δικαιωμάτων ή η καταβολή πριμοδοτήσεων για ανύπαρκτα ζώα (μολονότι οι εν λόγω κίνδυνοι μετριάζονται σε ορισμένο βαθμό από τη λειτουργία του ΟΣΔΕ, βλέπε σημείο 74). Όσον αφορά τις παρεμβάσεις στις γεωργικές αγορές και άλλα μέτρα που δεν συνδέονται με την έκταση, οι κυριότεροι κίνδυνοι ως προς την κανονικότητα είναι η χορήγηση ενίσχυσης σε μη επιλέξιμους αιτούντες ή για μη επιλέξιμες ή διογκωμένες δαπάνες ή μη επιλέξιμα προϊόντα. Τα μέτρα παρέμβασης βασίζονται ως επί το πλείστον στις ποσότητες που δηλώνουν οι δικαιούχοι, οι οποίες δεν μπορούν να ελεγχθούν μέσω αυτοματοποιημένων διασταυρωτικών ελέγχων με άλλες βάσεις δεδομένων. Το γεγονός αυτό αυξάνει τον κίνδυνο σφαλμάτων.

Ο τομέας της αγροτικής ανάπτυξης ενέχει ιδιαίτερο κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος

92

Το ΕΓΤΑΑ ενέχει ιδιαίτερο κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος. Σημαντικοί παράγοντες όσον αφορά την αύξηση του κινδύνου είναι, πέραν των προαναφερθέντων, η μη συμμόρφωση με τις γεωργοπεριβαλλοντικές απαιτήσεις, που αφορούν τη χρήση μεθόδων γεωργικής παραγωγής συμβατών με την προστασία του περιβάλλοντος, του τοπίου και των φυσικών πόρων, καθώς και με τις ειδικές απαιτήσεις για επενδυτικά έργα, όπως επίσης και οι παραβιάσεις κανόνων της ΕΕ ή/και εθνικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις.

Οι κίνδυνοι στον τομέα της συνοχής εξακολουθούν να σχετίζονται ως επί το πλείστον με αδυναμίες ως προς τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων

93

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ υλοποιείται μέσω των ταμείων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ. Στην ετήσια έκθεση του Συνεδρίου, και ειδικότερα στα κεφάλαια 5 και 6, συνοψίζονται, μεταξύ άλλων, οι βασικοί κίνδυνοι και αδυναμίες των δαπανών συνοχής.

94

Ο πρώτος κίνδυνος αφορά τη μη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ και τους εθνικούς κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων κατά τη σύναψη συμβάσεων. Όσον αφορά την πολιτική συνοχής, η ελλιπής εφαρμογή των κανόνων και διαδικασιών για τις δημόσιες συμβάσεις ενδεχομένως να συμβαίνει σκοπίμως, ώστε να ευνοούνται ορισμένοι προμηθευτές, ή ακουσίως, διότι οι εν λόγω κανόνες δεν γίνονται πλήρως κατανοητοί. Βασικό πεδίο σφάλματος αποτελούν οι επεκτάσεις ή τροποποιήσεις υφιστάμενων συμβάσεων, σχετικά με τις οποίες οι κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις επιβάλλουν την υποχρέωση διεξαγωγής νέας διαδικασίας διαγωνισμού.

95

Ο δεύτερος κίνδυνος αφορά τη χρηματοδότηση έργων ή δαπανών μη επιλέξιμων σύμφωνα με τους κανονισμούς ή/και τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας ή μη σύμφωνων με ορισμένους ειδικούς κανόνες (όπως με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις). Οι περίπλοκοι κανόνες επιλεξιμότητας και οι λοιπές προϋποθέσεις μπορούν να οδηγήσουν σε πλημμελή στόχευση των κονδυλίων της ΕΕ και σε χρησιμοποίηση του προϋπολογισμού της ΕΕ κατά τρόπο που ενδέχεται να μην είναι ο βέλτιστος.

96

Ο άυλος χαρακτήρας των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο (παραδείγματος χάριν στο πλαίσιο του ΕΚΤ) και η συμμετοχή πολλών, συχνά μικρής κλίμακας, εταίρων στην υλοποίηση των έργων αυξάνουν τον κίνδυνο οι μη επιλέξιμες δαπάνες να γίνονται αποδεκτές ή τα εφαρμοζόμενα συστήματα να μην εντοπίζουν τα σφάλματα υπολογισμού που επηρεάζουν την ακρίβεια των δηλώσεων, λόγω του χαμηλού δημοσιονομικού αντικτύπου τους. Η άνιση διοικητική ικανότητα των δικαιούχων μπορεί να οδηγήσει σε αποκλίνουσες ερμηνείες ή στην ασυνεπή εφαρμογή των κριτηρίων επιλεξιμότητας και των λοιπών προϋποθέσεων χρηματοδότησης της ΕΕ.

Προοπτικές: δαπάνες της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2014-2020

39

Σημαντικός επανασχεδιασμός των γεωργικών επιδοτήσεων

97

Όσον αφορά το ΕΓΤΕ, η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ του 2013 προβλέπει οκτώ καθεστώτα άμεσων ενισχύσεων, τέσσερα εκ των οποίων είναι υποχρεωτικά για όλα τα κράτη μέλη και τέσσερα είναι απλώς προαιρετικά. Τα υποχρεωτικά καθεστώτα είναι το καθεστώς βασικής ενίσχυσης (ή το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης⁴⁸), το καθεστώς «πράσινων» ενισχύσεων, το καθεστώς στήριξης γεωργών νεαρής ηλικίας και το καθεστώς ενίσχυσης για το βαμβάκι. Το καθεστώς αναδιανεμητικής ενίσχυσης, το καθεστώς ενίσχυσης για γεωργούς σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, το καθεστώς συνδεδεμένης στήριξης για ορισμένους τομείς και το καθεστώς για τους κατόχους μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, παραμένουν προαιρετικά. Τα νέα καθεστώτα με τα υψηλότερα επίπεδα δαπανών είναι το καθεστώς βασικής ενίσχυσης και το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης. Το καθεστώς «πράσινων» ενισχύσεων αφορά την κατανομή ενισχύσεων σε πρακτικές που είναι επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον. Το εν λόγω καθεστώς αντιστοιχεί στο 30 % των συνολικών χρηματοδοτικών ενισχύσεων και περιλαμβάνει τρεις απαιτήσεις:

- Διαφοροποίηση των καλλιεργειών (τουλάχιστον 2 διαφορετικές καλλιέργειες σε αρόσιμη γη).
- Διατήρηση των υφιστάμενων μόνιμων βοσκοτόπων.
- Διάθεση περιοχής οικολογικής εστίασης.

98

Η τήρηση των απαιτήσεων οικολογικού προσανατολισμού της γεωργίας είναι υποχρεωτική για όλους τους δικαιούχους του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης και του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης.

99

Επιπλέον, με τους νέους κανόνες της ΚΓΠ διευρύνονται οι δυνατότητες των κρατών μελών να παρεκκλίνουν από την αρχή της αποσύνδεσης ώστε να επανασυνδέσουν την ενίσχυση με την παραγωγή.

100

Χαρακτηριστικό των κανόνων της ΚΓΠ είναι ότι η εφαρμογή των καθεστώτων ενίσχυσης και ο καθορισμός των βασικών κριτηρίων επιλεξιμότητας επαφίενται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Η διακριτική ευχέρεια που παραχωρείται στα κράτη μέλη περιλαμβάνει τον καθορισμό βασικών όρων όπως «ενεργός γεωργός» και «γεωργική δραστηριότητα».

Προοπτικές: δαπάνες της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2014-2020

Συνοχή: απλούστευση της υλοποίησης της πολιτικής αλλά λιγότερες αλλαγές στους κανόνες επιλεξιμότητας

101

Οι κανόνες συνοχής για το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο έχουν ως επίκεντρο την εστίαση στα αποτελέσματα μέσω απλούστευσης της υλοποίησης της πολιτικής και αυστηρότερης τήρησης των όρων. Για τον λόγο αυτό, εισήχθησαν σημαντικές αλλαγές στον γενικό κανονισμό⁴⁹.

102

Οι διατάξεις για τους κανόνες επιλεξιμότητας παραμένουν στην ουσία αμετάβλητες, με αποτέλεσμα οι ρυθμίσεις που αφορούν τις δαπάνες στον τομέα της συνοχής να εξακολουθούν να είναι πολύπλοκες. Υπάρχουν διάφορα επίπεδα κανόνων (κοινές διατάξεις, πράξεις κατ' εξουσιοδότηση, εκτελεστικές πράξεις, κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής), καθώς και διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, με τα οποία πρέπει να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση. Όλα τα ζητήματα, ακόμη και εκείνα που το Συνέδριο θεωρεί βασικά, (πρέπει να) καλύπτονται από πράξεις κατ' εξουσιοδότηση.

103

Στη γνώμη αριθ. 7/2011⁵⁰ σχετικά με τον κανονισμό για τον τομέα της συνοχής για την περίοδο 2014-2020, το Συνέδριο τονίζει ότι οι δαπάνες της ΕΕ πρέπει να παρέχουν σαφή και ορατά οφέλη για την ΕΕ και για τους πολίτες της και, υπό αυτό το πρίσμα, προτείνει την αναμόρφωση των προγραμμάτων δαπανών όσον αφορά τις αποδεκτές υλοποιήσεις. Η διάταξη που αφορά το κοινό στρατηγικό πλαίσιο και τη θέσπιση εκ των προτέρων προϋποθέσεων (καθιερώνοντας τη λογική παρέμβασης κατά το στάδιο του προγραμματισμού) πρέπει να διευθετήσει την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων πολιτικών της ΕΕ που διαπιστώθηκε στο παρελθόν.

104

Παρά τον ισχυρισμό σχετικά με την εστίαση στα αποτελέσματα, το σύστημα εξακολουθεί κατ' ουσίαν να βασίζεται στις εισροές, και ως εκ τούτου προσανατολίζεται προς τη συμμόρφωση παρά στις επιδόσεις. Ο στόχος σχετικά με τις επιδόσεις ουσιαστικά επαφίεται στη δημιουργία ενός αποθεματικού επίδοσης (του οποίου η επιτυχία θα εξαρτηθεί από την ικανότητα ανάπτυξης κατάλληλων δεικτών) και την κατάρτιση κοινών σχεδίων δράσης⁵¹.

Συμβάλλουν οι αλλαγές στους αντίστοιχους ρόλους, στις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων της Επιτροπής και των εθνικών αρχών στην καλύτερη πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τα επίπεδα παρατυπιών;

105

Από το 2014 (για τον τομέα της συνοχής) και το 2015 (για τον τομέα της γεωργίας), το «σύστημα ενίσχυσης της αξιοπιστίας» προορίζεται για την καλύτερη ενημέρωση της Επιτροπής σχετικά με τα σφάλματα που προκύπτουν στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης. Για κάθε κράτος μέλος και τομέα πολιτικής, ανεξάρτητοι ελεγκτικοί φορείς θα διενεργούν ελέγχους και θα υπολογίζουν σε ετήσια βάση τα ποσοστά σφάλματος (βάσει αντιπροσωπευτικών δειγμάτων).

Βάση για την παροχή καλύτερων πληροφοριών σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα στον τομέα της γεωργίας

106

Η ενίσχυση της αξιοπιστίας αναμένεται να βελτιώσει την ενημέρωση της Επιτροπής και των ενδιαφερόμενων φορέων σχετικά με τα ποσοστά σφάλματος που εντοπίζονται στις πληρωμές ανά κράτος μέλος. Εάν η ενημέρωση είναι καλής ποιότητας και παρέχεται εγκαίρως, το Συνέδριο θα μπορεί, κατ' αρχήν, να αξιοποιήσει σε μεγαλύτερο βαθμό τις εργασίες της Επιτροπής και των κρατών μελών. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, το Συνέδριο πρέπει να διαθέτει νωρίτερα πρόσβαση στα αποτελέσματα και να αποκομίζει βεβαιότητα σχετικά με την εμπέδωση και την ποιότητα των εργασιών που επιτελούνται (βλέπε επίσης σημείο 109). Κατά την εξέταση του έργου που επιτελούν οι ελεγκτικοί φορείς σε εθελοντική βάση, το Συνέδριο διαπίστωσε περιορισμούς όσον αφορά την αξιοπιστία των εν λόγω εργασιών.

Ισχυρότερο ετήσιο πλαίσιο για τους μηχανισμούς λογοδοσίας στον τομέα της συνοχής

107

Οι κανόνες στον τομέα της συνοχής για τη νέα περίοδο δίδουν περαιτέρω έμφαση στις ευθύνες των κρατών μελών ως προς τη θέσπιση των συστημάτων και τη δημοσιονομική διαχείριση. Οι διαχειριστικές αρχές και οι αρχές πιστοποίησης⁵² ορίζονται από τα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται η έγκριση της Επιτροπής για τη διαδικασία ορισμού τους.

108

Η Επιτροπή καθιέρωσε την έννοια της λογιστικής χρήσης (από Ιούνιο (n-1) έως Ιούνιο n) και της ετήσιας κατάρτισης των λογαριασμών σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Οι ετήσιοι λογαριασμοί που πιστοποιούνται από την αρχή πιστοποίησης πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή έως τον Φεβρουάριο (n+1) και να συνοδεύονται από τα εξής:

- Διαχειριστική δήλωση και «ετήσια σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης της φύσης και έκτασης των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα, καθώς και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν». Η δήλωση αυτή καλύπτει τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων και την τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- Έκθεση ελέγχου (που καταρτίζεται από τις ελεγκτικές αρχές), συνοδευόμενη από ελεγκτική γνώμη σχετικά με τους λογαριασμούς, τη λειτουργία των συστημάτων, καθώς και τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών⁵⁴.

109

Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αποδοχή των λογαριασμών έως τον Μάιο (n+1). Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους 8 μήνες⁵⁵ για την προετοιμασία και την υποβολή των ετήσιων λογαριασμών, ενώ η Επιτροπή 3 μήνες για να καταλήξει σε απόφαση σχετικά με τους εν λόγω λογαριασμούς. Προκειμένου το Συνέδριο να μπορεί να λαμβάνει υπόψη τις επικυρωμένες πληροφορίες της Επιτροπής στο πλαίσιο των εργασιών του, πρέπει να έχει πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες σε προγενέστερο στάδιο.

Προοπτικές: δαπάνες της ΕΕ στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2014-2020

110

Δεδομένου ότι το έργο των εθνικών αρχών θα χρησιμοποιείται ως πηγή διασφάλισης για την Επιτροπή, είναι ουσιώδες να διευκρινίζονται επαρκώς η εμπέλεια και η ποιότητα των εργασιών στις οποίες βασίζονται οι γνώμες και οι δηλώσεις παράλληλα, η Επιτροπή πρέπει να επιθεωρεί τα συστήματα και τις επιδόσεις των εθνικών αρχών ώστε να εξασφαλίζει την αξιοπιστία του έργου τους.

111

Ο γενικός κανονισμός επεκτείνει την εφαρμογή του μηχανισμού «δημοσιονομικών διορθώσεων» και προβλέπει την εφαρμογή καθαρών διορθώσεων σε ορισμένες ειδικές περιστάσεις. Η δυνατότητα αυτή προβλέπεται, παραδειγματός χάριν, στις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή εντοπίζει παρατυπίες που σχετίζονται με σοβαρές ελλείψεις στην αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, οι οποίες δεν αναφέρθηκαν στους ετήσιους λογαριασμούς και τις σχετικές δηλώσεις. Η Επιτροπή εκτιμά ότι αυτό θα αποτελέσει ισχυρότερο κίνητρο για την παροχή αξιόπιστων πληροφοριών από τις εθνικές αρχές.

Επιπτώσεις των εξελίξεων στη διαδικασία λογοδοσίας και τον ρόλο του Συνεδρίου: η πρόκληση που αντιπροσωπεύει ο έλεγχος της αξιοπιστίας των διαβιβαζομένων από την Επιτροπή και τις εθνικές αρχές πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τους ελέγχους

112

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 για την επιμερισμένη διαχείριση, οι ελεγκτικοί φορείς των κρατών μελών υποχρεούνται να υποβάλλουν πιστοποιητικά για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων, καθώς και να εγκρίνουν τις στατιστικές ελέγχου των κρατών μελών που υποβάλλονται στην Επιτροπή. Η εν λόγω απαίτηση, μολονότι εφαρμόζεται στον τομέα της συνοχής από το 2007, στην περίπτωση του τομέα της γεωργίας συνεπάγεται σημαντική αύξηση των ευθυνών των οργανισμών πιστοποίησης.

113

Κατά τα τελευταία έτη, η Επιτροπή καταβάλλει ήδη προσπάθειες για τη βελτίωση της ποιότητας και της ακρίβειας των στατιστικών ελέγχου που υποβάλλουν τα κράτη μέλη. Όπως προαναφέρθηκε, κατά τα τελευταία έτη η Επιτροπή προσαρμόζει με δική της πρωτοβουλία τις στατιστικές ελέγχου που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη, ώστε στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων να δημοσιεύει τα δεδομένα που θεωρεί ότι προσεγγίζουν περισσότερο τις δικές της εκτιμήσεις όσον αφορά την ορθότητα και την αντιπροσωπευτικότητα.

114

Η εν λόγω βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών ελέγχου αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Επιτροπή, καθώς δεν συνεπάγεται μόνο την παρακολούθηση και την αναθεώρηση των υποβληθέντων αριθμητικών στοιχείων αλλά και την ανάληψη δράσης με σκοπό την προσαρμογή και τη βελτίωση των ίδιων των στοιχείων, όπως επίσης και την παροχή καθοδήγησης και υποστήριξης στους αρμόδιους για τον έλεγχο των δαπανών και την παραγωγή των στατιστικών.

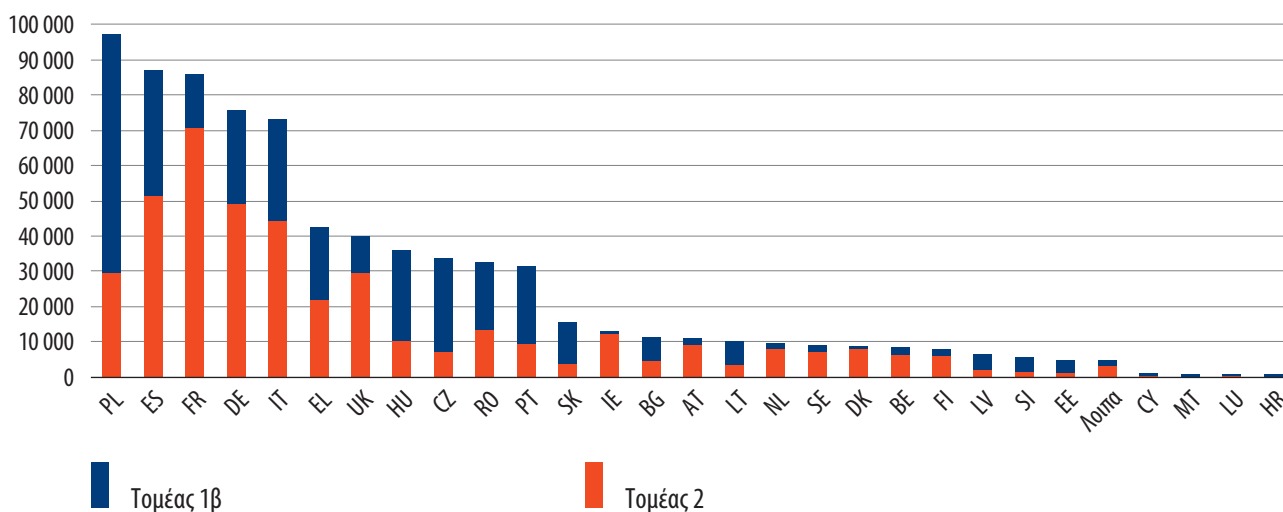
115

Τα βασικά συμπεράσματα της επισκόπησης είναι τα ακόλουθα:

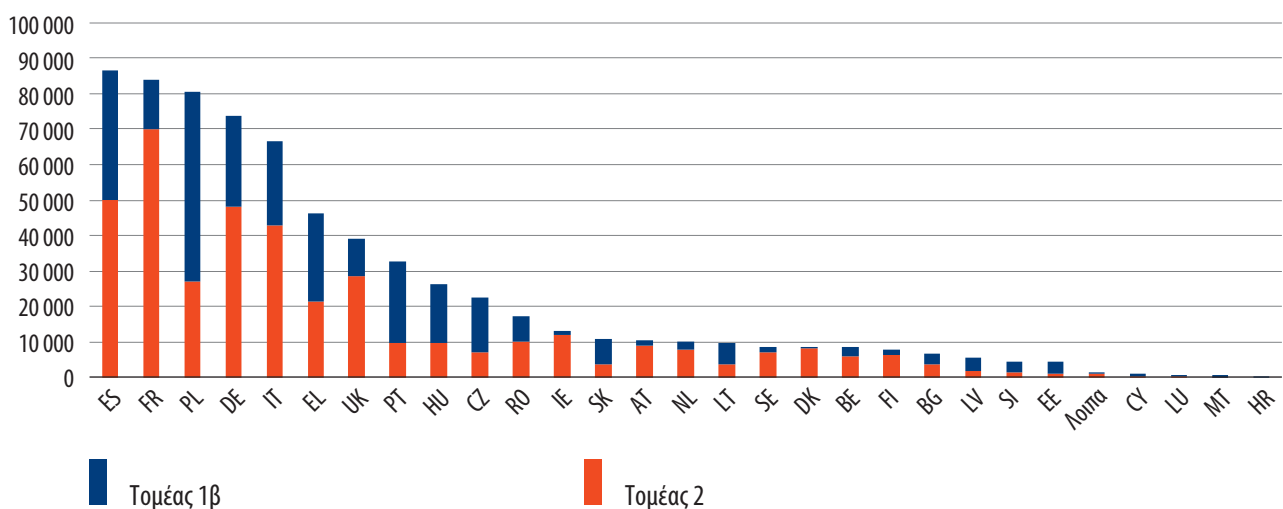
- Όσον αφορά τη διαχείριση των δαπανών κατά την περίοδο 2007-2013, εφαρμόστηκε η προσέγγιση των προηγούμενων περιόδων. Μολονότι υπήρξε καθυστέρηση στην εκτέλεση των δαπανών, ο συνολικός όγκος των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν προσέγγιζε το αναμενόμενο επίπεδο και, ως εκ τούτου, είναι πιθανό να χρησιμοποιηθεί ελάχιστα η αυτόματη αποδέσμευση κονδυλίων. Εξαιρουμένων των άμεσων ενισχύσεων και των μέτρων στήριξης της αγοράς για γεωργούς στον τομέα της γεωργίας, η πίεση για δαπάνη των κονδυλίων αποτελεί βασική συνιστώσα του κινδύνου για τις δαπάνες που υπόκεινται σε επιμερισμένη διαχείριση.
- Οι βασικοί κίνδυνοι για την κανονικότητα των γεωργικών δαπανών είναι η μη επιλεξιμότητα των εκτάσεων, των ζώων ή των δαπανών επί των οποίων βασίζονται οι πληρωμές των επιδοτήσεων, η μη επιλεξιμότητα των δικαιούχων που λαμβάνουν τις επιδοτήσεις και ο εσφαλμένος υπολογισμός των επιδοτήσεων (μολονότι οι εν λόγω κίνδυνοι μετριάζονται σε ορισμένο βαθμό χάρις στη λειτουργία του ΟΣΔΕ). Οι παραβιάσεις των γεωργο-περιβαλλοντικών απαιτήσεων, των ειδικών απαιτήσεων για επενδυτικά έργα και των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελούν σημαντικό παράγοντα που αυξάνει τον κίνδυνο για τις δαπάνες στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τις δαπάνες στον τομέα της συνοχής σχετίζεται με παραβιάσεις κανόνων της ΕΕ ή/και εθνικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Ο επόμενος μεγαλύτερος κίνδυνος αφορά το ενδεχόμενο οι δαπάνες (ή τα έργα) να μην είναι επιλέξιμα για επιδότηση από την ΕΕ.
- Ενώ υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των συστημάτων ελέγχου, η βασική πρόκληση συνίσταται στην ανάληψη δράσης ώστε η διαχείριση των προγραμμάτων να καταστεί ευχερέστερη. Όλα τα κράτη μέλη για τα οποία είναι δυνατό να συναχθεί συμπέρασμα παρουσιάζουν σημαντικά επίπεδα σφάλματος, τα οποία κυμαίνονται γύρω από τον μέσο όρο για τον συνολικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Για την περίοδο την οποία καλύπτει η παρούσα επισκόπηση, το Συνέδριο εξέτασε μεγάλο αριθμό συστημάτων ελέγχου στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή και έχει καταλήξει κατά κύριο λόγο στο συμπέρασμα ότι είναι «μερικώς αποτελεσματικά». Το γεγονός ότι, παρά τον εν λόγω χαρακτηρισμό των συστημάτων, το Συνέδριο εντοπίζει σφάλματα σχεδόν στο ήμισυ των πράξεων που εξετάζει, είναι ενδεικτικό, μεταξύ άλλων, της πολυπλοκότητας των κανόνων επιλεξιμότητας και των συστημάτων διαχείρισης των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ.
- Έχουν υπάρξει βελτιώσεις ως προς τη διαβίβαση πληροφοριακών στοιχείων από τις αρχές των κρατών μελών σχετικά με τους κινδύνους και τα σφάλματα, ωστόσο η Επιτροπή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των εν λόγω πληροφοριών.
- Οι αλλαγές στους κανονισμούς για τη νέα περίοδο μπορεί να μην έχουν συνολικά σημαντικό αντίκτυπο στο επίπεδο κινδύνου. Μολονότι έχουν γίνει ορισμένες ευπρόσδεκτες απλουστεύσεις στους κανόνες, ορισμένα καθεστώτα δαπανών θα συνεχίσουν να θέτουν προκλήσεις για τους υπευθύνους διαχείρισης σε όλα τα κράτη μέλη.
- Πολλά σφάλματα έχουν προκύψει λόγω της πολύπλοκης διάρθρωσης του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να αναζητούν ευκαιρίες για την απλούστευσή της. Ωστόσο, εντωμεταξύ, η πείρα έχει καταδείξει ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στη διαχείριση του τρέχοντος συστήματος και, κατ'επέκταση, στην εφαρμογή της πολιτικής. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται στα κράτη μέλη για τη βελτίωση της κατάστασης πρέπει να συνεχιστούν.

Αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές για τους τομείς 1β (συνοχή) και 2 (γεωργία) ανά κράτος μέλος

Αναλήψεις υποχρεώσεων κατά την περίοδο 2007-2013 για τους τομείς 1β και 2 ανά κράτος μέλος (σε εκατομμύρια ευρώ)

Πληρωμές κατά την περίοδο 2007-2013 για τους τομείς 1β και 2 ανά κράτος μέλος (σε εκατομμύρια ευρώ)

Πηγή: Εκθέσεις για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για τα οικονομικά έτη 2007-2013

Συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τη δειγματοληψία ελέγχου για τους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

Κράτος μέλος	Συνολικός αριθμός πράξεων που ελέγχθηκαν	Αριθμός πράξεων που περιείχαν ένα ή περισσότερα σφάλματα	Αριθμός πράξεων που περιείχαν:				
			Άλλα θέματα συμμόρφωσης και μη προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα 0%-20%	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα 20%-80%	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα 80%-100%
Αυστρία	56	27	5	22	17	2	3
Βέλγιο	22	7	2	5	2	3	0
Βουλγαρία	44	18	11	7	5	0	2
Κύπρος	1	1	1	0	0	0	0
Τσεχική Δημοκρατία	115	57	24	33	24	4	5
Γερμανία	282	107	38	69	57	7	5
Δανία	30	16	0	16	15	1	0
Εσθονία	44	14	5	9	7	2	0
Ισπανία	342	176	87	89	50	18	21
Φινλανδία	33	24	10	14	13	1	0
Γαλλία	297	166	43	123	108	10	5
Ελλάδα	183	65	34	31	24	3	4
Κροατία	0	0	0	0	0	0	0
Ουγγαρία	84	33	13	20	13	2	5
Ιρλανδία	26	14	0	14	13	1	0
Ιταλία	240	110	57	53	37	7	9
Λιθουανία	49	22	16	6	3	1	2
Λουξεμβούργο	25	19	9	10	10	0	0
Λετονία	47	7	4	3	1	1	1
Μάλτα	5	4	3	1	0	0	1
Κάτω Χώρες	28	17	5	12	7	4	1
Πολωνία	383	128	75	53	33	11	9
Πορτογαλία	175	78	34	44	31	6	7
Ρουμανία	111	62	36	26	16	1	9
Σουηδία	34	15	4	11	8	3	0
Σλοβενία	33	8	4	4	3	1	0
Σλοβακία	67	39	27	12	10	0	2
Ηνωμένο Βασίλειο	164	86	24	62	54	7	1
Σύνολο	2 920	1 320	571	749	561	96	92

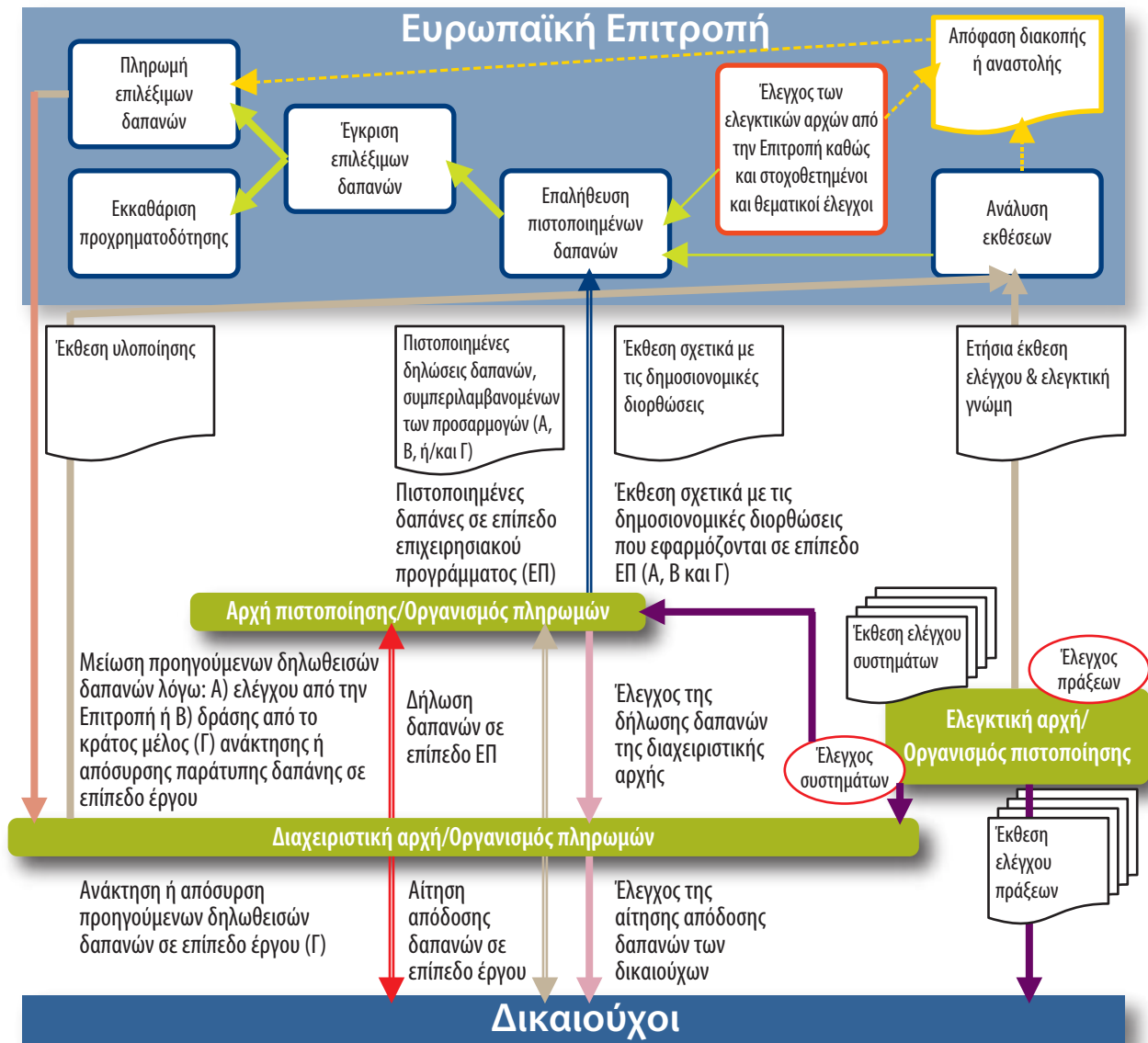
Συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τη δειγματοληψία ελέγχου για τον τομέα της γεωργίας για την περίοδο 2009-2013

Κράτος μέλος	Συνολικός αριθμός πράξεων που ελέγχθηκαν	Αριθμός πράξεων που περιείχαν ένα ή περισσότερα σφάλματα	Αριθμός πράξεων που περιείχαν:				
			Άλλα θέματα συμμόρφωσης και μη προσδιορισίμων ποσοτικών σφάλματα	Προσδιορισίμων ποσοτικών σφάλματα	Προσδιορισίμων ποσοτικών σφάλματα 0%-20%	Προσδιορισίμων ποσοτικών σφάλματα 20%-80%	Προσδιορισίμων ποσοτικών σφάλματα 80%-100%
Αυστρία	41	18	0	18	16	2	0
Βέλγιο	14	4	1	3	2	1	0
Βουλγαρία	25	10	5	5	3	0	2
Κύπρος	1	1	1	0	0	0	0
Τσεχική Δημοκρατία	56	25	8	17	16	0	1
Γερμανία	181	51	10	41	33	4	4
Δανία	22	15	0	15	14	1	0
Εσθονία	7	3	1	2	2	0	0
Ισπανία	145	64	27	37	26	7	4
Φινλανδία	33	24	10	14	13	1	0
Γαλλία	200	114	17	97	91	4	2
Ελλάδα	85	37	16	21	17	1	3
Κροατία	0	0	0	0	0	0	0
Ουγγαρία	32	13	4	9	8	1	0
Ιρλανδία	26	14	0	14	13	1	0
Ιταλία	138	53	20	33	24	6	3
Λιθουανία	16	8	5	3	2	1	0
Λουξεμβούργο	10	7	0	7	7	0	0
Λετονία	24	7	4	3	1	1	1
Μάλτα	5	4	3	1	0	0	1
Κάτω Χώρες	20	13	1	12	7	4	1
Πολωνία	132	59	32	27	20	4	3
Πορτογαλία	65	32	9	23	15	1	7
Ρουμανία	78	43	24	19	11	1	7
Σουηδία	16	11	3	8	6	2	0
Σλοβενία	10	3	2	1	1	0	0
Σλοβακία	15	10	1	9	8	0	1
Ηνωμένο Βασίλειο	114	56	8	48	44	3	1
Σύνολο	1 511	699	212	487	400	46	41

Συχνότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τη δειγματοληψία ελέγχου για τον τομέα της συνοχής για την περίοδο 2009-2013

Κράτος μέλος	Συνολικός αριθμός πράξεων που ελέγχθηκαν	Αριθμός πράξεων που περιείχαν ένα ή περισσότερα σφάλματα	Αριθμός πράξεων που περιείχαν:				
			Άλλα θέματα συμμόρφωσης και μη προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα 0%-20%	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα 20%-80%	Προσδιορισίμα ποσοτικά σφάλματα 80%-100%
Αυστρία	15	9	5	4	1	0	3
Βέλγιο	8	3	1	2	0	2	0
Βουλγαρία	19	8	6	2	2	0	0
Κύπρος	0	0	0	0	0	0	0
Τσεχική Δημοκρατία	59	32	16	16	8	4	4
Γερμανία	101	56	28	28	24	3	1
Δανία	8	1	0	1	1	0	0
Εσθονία	37	11	4	7	5	2	0
Ισπανία	197	112	60	52	24	11	17
Φινλανδία	0	0	0	0	0	0	0
Γαλλία	97	52	26	26	17	6	3
Ελλάδα	98	28	18	10	7	2	1
Κροατία	0	0	0	0	0	0	0
Ουγγαρία	52	20	9	11	5	1	5
Ιρλανδία	0	0	0	0	0	0	0
Ιταλία	102	57	37	20	13	1	6
Λιθουανία	33	14	11	3	1	0	2
Λουξεμβούργο	15	12	9	3	3	0	0
Λετονία	23	0	0	0	0	0	0
Μάλτα	0	0	0	0	0	0	0
Κάτω Χώρες	8	4	4	0	0	0	0
Πολωνία	251	69	43	26	13	7	6
Πορτογαλία	110	46	25	21	16	5	0
Ρουμανία	33	19	12	7	5	0	2
Σουηδία	18	4	1	3	2	1	0
Σλοβενία	23	5	2	3	2	1	0
Σλοβακία	52	29	26	3	2	0	1
Ηνωμένο Βασίλειο	50	30	16	14	10	4	0
Σύνολο	1 409	621	359	262	161	50	51

Εποπτεία της επιτροπής στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής για την περίοδο 2007-2013

Διακοπή

Σε περίπτωση διακοπής, δεν καταβάλλονται πληρωμές από την Επιτροπή προς τα κράτη μέλη έως ότου η Επιτροπή λάβει ικανοποιητική ενημέρωση υπό τη μορφή βελτιωμένης ή προσαρμοσμένης αίτησης (ή πρόσθετες πληροφορίες) είτε για Α) ποσά προηγούμενων αιτήσεων είτε για Β) τη συγκεκριμένη δήλωση

Έλεγχος από την Επιτροπή

Η εξέταση της Επιτροπής μπορεί να οδηγήσει σε προσαρμογή (Α) των προηγούμενων πιστοποιημένων και εγκεκριμένων πληρωμών. Εάν οι αρχές των κρατών μελών διαφωνούν, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εντολή ανάκτησης (καθαρή διόρθωση). Σε ορισμένες περιπτώσεις (σπανιότερες, συνήθως κατά το κλείσιμο), η εξέταση της Επιτροπής μπορεί να επηρεάσει (Β) τα ποσά των δηλώσεων για τις οποίες δεν έχει ακόμη καταβληθεί πληρωμή.

Ελεγκτικές αρχές στα κράτη μέλη

Συνοχή

Οι ελεγκτικές αρχές των κρατών μελών εξετάζουν τα συστήματα των διαχειριστικών αρχών και των αρχών πιστοποίησης, καθώς και τις πράξεις σε επίπεδο δικαιούχων. Οι εκθέσεις τους, εκτός από εκείνες που αφορούν τις πράξεις και οι οποίες αποστέλλονται μόνο στην Επιτροπή, διαβιβάζονται στη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, καθώς και στην Επιτροπή. Η Επιτροπή λαμβάνει μια συνολική έκθεση που περιλαμβάνει τους εξής ελέγχους επαλήθευσης: ετήσια έκθεση ελέγχου και ελεγκτική γνώμη. Με βάση τις εκθέσεις για τα επιμέρους συστήματα ή/και τις πράξεις, ή τη συνολική ετήσια έκθεση ελέγχου, οι αρχές του κράτους μέλους (Β) και η Επιτροπή μπορούν να αναλάβουν δράση (Α). Η διαχειριστική αρχή μπορεί να αποφασίσει να ανακτήσει ή να αποσύρει τις δαπάνες σε επίπεδο έργου (Γ).

Γεωργία

Ο οργανισμός πιστοποίησης εξετάζει την αξιοπιστία των λογαριασμών και τη διαχειριστική δήλωση του οργανισμού πληρωμών. Η σχετική έκθεση διαβιβάζεται στην Επιτροπή. Ο οργανισμός πιστοποίησης δεν εξετάζει τις πράξεις σε επίπεδο δικαιούχων.

Συντομογραφίες

ΑΕγχΠ: ακαθάριστο εγχώριο προϊόν

ΑΕΕ: ακαθάριστο εθνικό εισόδημα

ΓΔ: γενική διεύθυνση

ΕΓΤΑΑ: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

ΕΓΤΕ: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΚΤ: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιτροπή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ΕΤΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας

ΕΤΠΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΚΓΠ: κοινή γεωργική πολιτική

ΟΣΔΕ: ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

ΠΔΠ: πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

Συνέδριο: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

ΤΣ: Ταμείο Συνοχής

AGRI: Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης

EMPL: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

LPIS: σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων

n: μη προσδιορισμένο έτος αναφοράς

REGIO: Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης

Σημειώσεις

- 1 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ), Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ). Συνολικά, στα εν λόγω ταμεία αντιστοιχεί το 98,8 % του τομέα 2 (Φυσικοί πόροι) από άποψη αναλήψεων υποχρεώσεων και το 98,6 % από άποψη πληρωμών, ενώ η διαχείριση του υπόλοιπου ποσοστού δαπανών πραγματοποιείται με άλλες μεθόδους διαχείρισης.
- 2 Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και Ταμείο Συνοχής (ΤΣ). Συνολικά, στα εν λόγω ταμεία αντιστοιχεί το 99,7 % του τομέα 1β (Συνοχή για την ανάπτυξη και την απασχόληση) από άποψη αναλήψεων υποχρεώσεων και το 99,8 % από άποψη πληρωμών, ενώ η διαχείριση του υπόλοιπου ποσοστού δαπανών πραγματοποιείται με άλλες μεθόδους διαχείρισης.
- 3 Στα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται 6 δισεκατομμύρια ευρώ για μέσα ευελιξίας τα οποία επιτρέπεται να υπερβούν το ανώτατο όριο.
- 4 Οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι πληρωμές σε σταθερές τιμές 2004 όπως ορίστηκαν από τη διοργανική συμφωνία ανήλθαν σε 865 και 821 δισεκατομμύρια ευρώ αντίστοιχα. Στη συνέχεια, αποτέλεσαν αντικείμενο τεχνικών προσαρμογών (2 % ανά έτος) με σκοπό την αναγωγή τους σε τρέχουσες τιμές, καθώς και τροποποιήσεων που σχετίζονταν με το έργο ITER και την προσχώρηση της Κροατίας. Η αύξηση των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών κατά 110 και 105 δισεκατομμύρια ευρώ αντίστοιχα οφείλεται κυρίως στο σωρευτικό αποτέλεσμα των ετήσιων τεχνικών προσαρμογών.
- 5 Παράρτημα II, παράγραφος 7, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου.
- 6 Βλέπε το δελτίο Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής IP/14/513 της 5ης Μαΐου 2014, σ. 1, και το έγγραφο «Main economic indicators 1994-2015, (a) Real Gross Domestic Product (% change)» (Βασικοί οικονομικοί δείκτες για την περίοδο 1994-2015, α) Πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (μεταβολή σε %) στον ιστότοπο http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-513_el.htm, καθώς και το Μηνιαίο Δελτίο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας του Οκτωβρίου του 2014, σ. 5 και 6, στον ιστότοπο <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/mobu/mb201410en.pdf>.
- 7 Τα χαμηλότερα επίπεδα πληθωρισμού σε σύγκριση με τα προβλεπόμενα στο ΠΔΠ και στις πραγματικές αναλήψεις υποχρεώσεων συνεπάγονται μείωση των πραγματικών καταβλητέων ποσών σε σχέση με τα αρχικώς προβλεπόμενα ποσά. Τα χαμηλότερα επίπεδα ανάπτυξης έχουν ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση ή τη διακοπή της εκτέλεσης των έργων και την καθυστέρηση ή τη διακοπή των πληρωμών.
- 8 Βλέπε σημείο 1.1 της ετήσιας έκθεσης για το οικονομικό έτος 2013.
- 9 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Θεματικό Τμήμα Δ: Δημοσιονομικές Υποθέσεις: «EU budget and national budget: facts, figures and impact» (Προϋπολογισμός της ΕΕ και εθνικός προϋπολογισμός: στοιχεία, αριθμοί και αντίκτυπος), Μάρτιος 2014.
- 10 http://ec.europa.eu/budget/mycountry/HU/index_en.cfm. Το αντίστοιχο ποσοστό για την Ουγγαρία σύμφωνα με τη μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (βλέπε σημείωση τέλους 9) για τις δαπάνες της ΕΕ είναι περίπου 19 %.
- 11 Steffen Osterloh, «The Fiscal Consequences of EU Cohesion Policy after 2013» (Οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της πολιτικής συνοχής της ΕΕ μετά το 2013), 2009, Instituto de Estudios Fiscales.
- 12 Άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής.
- 13 Άρθρο 93 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής: Για τα κράτη μέλη των οποίων το ΑΕγχΠ από το 2001 έως το 2003 ήταν μικρότερο από το 85 % του μέσου όρου της ΕΕ των 25 την ίδια περίοδο, όπως παρατίθεται στο παράρτημα II, η προθεσμία της παραγράφου 1 είναι η 31η Δεκεμβρίου του τρίτου έτους που έπεται του έτους κατά το οποίο αναλήφθηκαν οι ετήσιες υποχρεώσεις του προϋπολογισμού από το 2007 έως και το 2010 στο πλαίσιο των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων.
- 14 Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 539/2010 ορίζει ότι για τις αναλήψεις υποχρεώσεων του έτους 2007 ο κανόνας για την αυτόματη αποδέσμευση δεν εφαρμόζεται από το τέλος του 2009 (n+2) / τέλος του 2010 (n+3) και για τον υπολογισμό των αποδεσμεύσεων για καθένα από τα επόμενα έτη από το 2008 έως το 2013 προστίθεται 1/6 του συνολικού ποσού των αναλήψεων υποχρεώσεων του 2007.
- 15 Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1311/2011 - ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ και 1312/2011 - ΕΓΤΑΑ.

- 16 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1297/2013.
- 17 Ο σωρευτικός στόχος για το 2012 αποτελείται από αναλήψεις υποχρεώσεων που αφορούσαν τα έτη 2008, 2009 και 2010, συν 3/6 των αναλήψεων υποχρεώσεων του 2007 για τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόστηκε ο κανόνας (n+2), καθώς και από αναλήψεις υποχρεώσεων που αφορούσαν τα έτη 2008, 2009, συν 2/6 των αναλήψεων υποχρεώσεων του 2007 για τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόστηκε ο κανόνας (n+3).
- 18 Βάσει της έκθεσης της Επιτροπής «Analysis of the budgetary implementation of the Structural and Cohesion Funds in 2013» (Ανάλυση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής το 2013) του Μαΐου του 2014.
- 19 Στον τομέα της συνοχής, τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής είναι εκείνα που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 44 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006. Στο πλαίσιο ενός επιχειρησιακού προγράμματος, τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να χρηματοδοτούν τα εξής:
- α) μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής για επιχειρήσεις, κυρίως μικρομεσαίες, όπως ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, ταμεία εγγυήσεων και δανειοδοτήσεων·
 - β) ταμεία αστικής ανάπτυξης, ήτοι ταμεία που επενδύουν σε συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και άλλα έργα που περιλαμβάνονται σε ολοκληρωμένο σχέδιο για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη· και
 - γ) ταμεία ή άλλα συστήματα κινήτρων για τη χορήγηση δανείων, εγγυήσεων για αποπληρωτέες επενδύσεις, ή ισοδύναμων μέσων για την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια, συμπεριλαμβανομένων των υπαρχουσών κατοικιών.
- Την 31η Δεκεμβρίου 2013 υπήρχαν περισσότερα από 900 μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στον τομέα της συνοχής.
- Όσον αφορά το ΕΓΤΑΑ, οι νομικές διατάξεις για τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής προβλέπονται στο άρθρο 71, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και στα άρθρα 50 έως 52 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:
- α) ταμεία (επιχειρηματικών) κεφαλαίων·
 - β) ταμεία εγγυήσεων· και
 - γ) ταμεία (δανειακών) πιστώσεων.
- Την 31η Δεκεμβρίου 2013 υπήρχαν λιγότερα από 20 μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στον τομέα της γεωργίας.
- 20 Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI για το 2013, παράρτημα 10, σ. 157.
- 21 Βλέπε επίσης σημείο 2.
- 22 Βλέπε ετήσια έκθεση για το 2013, παράρτημα 1.1, σημείο 9: «Σφάλματα στις πράξεις εμφανίζονται για διάφορους λόγους και λαμβάνουν ποικίλες μορφές, ανάλογα με τη φύση της παράβασης και τον συγκεκριμένο κανόνα ή τη συμβατική απαίτηση που παραβιάζεται. Μια μεμονωμένη πράξη μπορεί να περιέχει σφάλμα εν όλω ή εν μέρει. Τα σφάλματα που εντοπίζονται και διορθώνονται πριν από τους ελέγχους του Συνεδρίου και ανεξάρτητα από αυτούς δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό και τη συχνότητα εμφάνισης των σφαλμάτων του πληθυσμού, αφού αυτά αποδεικνύουν ότι τα συστήματα ελέγχου λειτουργούν αποτελεσματικά. Το Συνέδριο χαρακτηρίζει ένα σφάλμα προσδιορισμό ή μη προσδιορισμό ποσοτικών εκτιμώντας τον βαθμό κατά τον οποίο είναι δυνατό να μετρηθεί το τμήμα του ελεγχόμενου ποσού που περιέχει σφάλμα.» Περαιτέρω παραδείγματα εξετάζονται στα σημεία που ακολουθούν.
- 23 Οδηγία 2014/24/ΕΕ (που αντικαθιστά την οδηγία 2004/18/ΕΚ), οδηγία 2014/25/ΕΕ (που αντικαθιστά την οδηγία 2004/17/ΕΚ) και νέα οδηγία 2014/23/ΕΕ για τις συμβάσεις παραχώρησης.
- 24 Βλέπε http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-20_en.htm?locale=en.

- 25 Στη γνώμη αριθ. 4/2011 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής δημόσιων συμβάσεων, το Συνέδριο σημείωσε ότι: «Από τις εμπειρίες του Συνεδρίου κατά τον έλεγχο δημόσιων συμβάσεων συνάγεται ότι τα επαναλαμβανόμενα προβλήματα έλλειψης συμμόρφωσης συνδέονται με ελλιπή εφαρμογή των ισχυόντων κανόνων, καθώς και ότι εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης σε επίπεδο εφαρμογής.» και ότι
«Το Συνέδριο παρατηρεί ότι θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν ορισμένες βελτιώσεις με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου, τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τις επιχειρήσεις, χωρίς όμως αυτό να αντιβαίνει στις βασικές αρχές της ισότιμης πρόσβασης, του θεμιτού ανταγωνισμού και της αποδοτικής χρησιμοποίησης των δημόσιων κονδυλίων. Ορισμένα τρωτά, σκοτεινά ή διφορούμενα σημεία του ισχύοντος νομικού πλαισίου συνεπάγονται κινδύνους τόσο για την ασφάλεια του δικαίου για όλους τους οικονομικούς φορείς όσο και για την ακεραιότητα των διαδικασιών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να απαιτείται σαφέστερη διευκρίνιση των κανόνων.»
http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/OP11_04/OP11_04_EL.PDF
- 26 Βλέπε επίσης ειδική έκθεση αριθ. 16/2013, σημείο 11 και πλαίσιο 2, για λεπτομερή επεξήγηση.
- 27 Για τα κράτη μέλη που έλαβαν ποσοστό άνω του 2 % των πληρωμών κατά τα έτη 2009-2013, το μέγεθος του δείγματος είναι καλύτερα ευθυγραμμισμένο με τις πληρωμές σε σύγκριση με τα κράτη μέλη που έλαβαν ποσοστό κάτω του 2 % των πληρωμών. Αυτό είναι αποτέλεσμα της συσταδοποίησης των δειγμάτων στο επίπεδο των πληρωμών που πραγματοποίησε η Επιτροπή (βλέπε επίσης εγχειρίδιο δημοσιονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης (FCAM), μέρος 1, ενότητα 2.3.8· http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/FCAM_2012/FCAM_2012_EL.PDF).
- 28 Οι εν λόγω πράξεις αντιστοιχούν στο 81 % του συνολικού αριθμού των πράξεων τις οποίες εξέτασε το Συνέδριο κατά τα έτη 2009-2013.
- 29 Σημεία 1.18 έως 1.35 της ετήσιας έκθεσης για το 2009 και σημεία 1.32 έως 1.50 της ετήσιας έκθεσης για το 2012.
- 30 Οι ανακτήσεις αφορούν κατά κύριο λόγο τον τομέα της γεωργίας.
- 31 Σημεία 1.32 έως 1.50 της ετήσιας έκθεσης για το 2009, σημεία 1.19 έως 1.35 της ετήσιας έκθεσης για το 2012 και σημεία 1.13 έως 1.15 της ετήσιας έκθεσης για το 2013.
- 32 Τα έσοδα αυτού του είδους ονομάζονται «έσοδα για ειδικό προορισμό» σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 3, στοιχείο γ), του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης: «έσοδα που προέρχονται από επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, σύμφωνα με το άρθρο 80».
- 33 Βλέπε την ειδική έκθεση του Συνεδρίου αριθ. 7/2010 για τη γεωργία, με τίτλο «Έλεγχος της διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών», σημεία 68 έως 73 και γράφημα 3, καθώς και την ειδική έκθεση αριθ. 3/2012 για τη συνοχή, με τίτλο «Διαρθρωτικά ταμεία: Αντιμέτωπος επιτυχώς η Επιτροπή τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών;».
- 34 «Προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ έως το τέλος του 2013». Έγγραφο COM(2014) 618 final, της 29ης Σεπτεμβρίου 2014.
- 35 «Προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ έως το τέλος του 2013». Έγγραφο COM(2014) 618 final, της 29ης Σεπτεμβρίου 2014.
- 36 Σημείο 1.19 της ετήσιας έκθεσης του Συνεδρίου για το οικονομικό έτος 2013.
- 37 Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2013, σημεία 3.8, 4.8, 5.32 και 6.24.
- 38 Τα «ποσά σε κίνδυνο» ορίζονται από την Επιτροπή ως «η αξία του τμήματος των πράξεων που, κατά τις εκτιμήσεις, δεν συμμορφώνονται πλήρως με τις ισχύουσες κανονιστικές και συμβατικές απαιτήσεις μετά την εφαρμογή όλων των δικλίδων ελέγχου (διορθωτικών μέτρων) που σκοπό έχουν τον περιορισμό των κινδύνων συμμόρφωσης». Πηγή: «Παραρτήματα της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Συγκεφαλαιωτική έκθεση των επιτευγμάτων της Επιτροπής όσον αφορά τη διαχείριση το 2013». Βλέπε επίσης τον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/atwork/pdf/synthesis_report_2013_annex_en.pdf
- 39 Βλέπε σχετικές αναφορές στα σημεία 4.33-4.44 της ετήσιας έκθεσης για το έτος 2011, σημεία 4.26-4.39 της ετήσιας έκθεσης για το έτος 2012 και σημεία 4.22-4.30 της ετήσιας έκθεσης για το έτος 2013.
- 40 Σημείο 3.67 της ετήσιας έκθεσης για το έτος 2009, σημείο 3.54 της ετήσιας έκθεσης για το έτος 2010, και σημείο 3.41 της ετήσιας έκθεσης για το έτος 2011.

- 41 Όσον αφορά τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που συνδέονται με την έκταση, η επαλήθευση ορισμένων βασικών στοιχείων, όπως η επιλέξιμη έκταση, πραγματοποιείται μέσω του ΟΣΔΕ. Άλλες απαιτήσεις επιλεξιμότητας διέπονται από ειδικά σχεδιασμένους ελέγχους.
- 42 Σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Συνεδρίου, τα συστήματα χαρακτηρίζονται αποτελεσματικά ως προς τον περιορισμό του κινδύνου σφάλματος στις πράξεις, μερικώς αποτελεσματικά (όταν υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες που επηρεάζουν τη λειτουργική αποτελεσματικότητα) ή μη αποτελεσματικά (όταν οι αδυναμίες είναι διάχυτες και, ως εκ τούτου, υπονομεύεται πλήρως η λειτουργική αποτελεσματικότητα).
- 43 Βλέπε ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI για το 2013, σ. 119: εναπομένον ποσοστό σφάλματος 7,44 % για τα μέτρα στήριξης της αγοράς (εκτός ΟΣΔΕ), και σ. 133: εναπομένον ποσοστό σφάλματος 2,33 % για τις άμεσες ενισχύσεις (ΟΣΔΕ).
- 44 Ειδική έκθεση αριθ. 16/2013 «Απολογισμός του "ενιαίου ελέγχου" (single audit) και της χρησιμοποίησης από την Επιτροπή των εργασιών των εθνικών ελεγκτικών αρχών στον τομέα της συνοχής», σημείο 83.
- 45 Σημεία 5.46-5.50 και 5.55-5.58.
- 46 Ειδική έκθεση αριθ. 16/2013, σημεία 35 έως 40.
- 47 Έκθεση της ΥΕΛΕ: IAS.B2-2014-REGIO-003 Final Report on the Limited Review of the Calculation and the Underlying Methodology of DG REGIO's Residual Error Rates for the 2013 Reporting Year (Τελική έκθεση σχετικά με την περιορισμένη εξέταση του υπολογισμού και της υποκείμενης μεθοδολογίας του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος της ΓΔ REGIO για το έτος αναφοράς 2013), σ. 3.
- 48 Το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 73/2009 επρόκειτο να λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, παρασχέθηκε στα κράτη μέλη που εφάρμοζαν το εν λόγω καθεστώς η δυνατότητα να συνεχίσουν να το εφαρμόζουν για περαιτέρω μεταβατική περίοδο έως το τέλος του 2020 το αργότερο.
- 49 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- 50 Γνώμη αριθ. 7/2011 σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ C 47 της 17.2.2012, σ. 1).
- 51 Τα εν λόγω σχέδια αποτελούνται από ένα έργο ή από σύνολο έργων που συνιστούν τμήμα ενός επιχειρησιακού προγράμματος, όπου τα κονδύλια της ΕΕ συνδέονται άμεσα με την τήρηση συγκεκριμένων στόχων και υλοποιήσεων, με συμφωνημένα ορόσημα και με δείκτες αποτελεσμάτων.
- 52 Διαχειριστική αρχή, αρχή πιστοποίησης, ελεγκτική αρχή.
- 53 Άρθρο 59, παράγραφος 5, στοιχείο β), του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.
- 54 «Στην εν λόγω γνώμη διευκρινίζεται κατά πόσον οι λογαριασμοί αποδίδουν αληθή και ακριβή εικόνα, κατά πόσον οι δαπάνες για τις οποίες έχει ζητηθεί επιστροφή από την Επιτροπή είναι νόμιμες και κανονικές και κατά πόσον τα συστήματα ελέγχου που τέθηκαν σε εφαρμογή λειτουργούν εύρυθμα. Η γνώμη αναφέρει επίσης κατά πόσον οι ελεγκτικές εργασίες θέτουν υπό αμφισβήτηση τους ισχυρισμούς που διατυπώνονται στη διαχειριστική δήλωση του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου». Άρθρο 59, παράγραφος 5, στοιχείο β), του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.
- 55 Οι λογαριασμοί και το πιστοποιητικό ελέγχου πρέπει να υποβάλλονται τον Φεβρουάριο του έτους n. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή δύναται να χορηγήσει στα κράτη μέλη συμπληρωματική προθεσμία ενός μηνός. Παρόμοιο χρονοδιάγραμμα εφαρμόζεται και στον τομέα της γεωργίας. Ωστόσο, στον εν λόγω τομέα, το κλείσιμο των λογαριασμών των οργανισμών πληρωμών πραγματοποιείται στις 15 Οκτωβρίου του έτους (n-1). Στον τομέα της συνοχής, το οικονομικό έτος λήγει στις 30 Ιουνίου του έτους (n-1).

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/eurodirect/index_el.htm) ή
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή:

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων

